

Kahan

PŘÍBRAM

12

KRISTINA HOVORKOVÁ

I starší člověk chce být součástí společnosti

20

PARTNERSKÁ MĚSTA

Příbramští vyrazili za přáteli z Valle di Ledro a Freibergu

26

BYTY, NEBO PŘÍRODA?

Proč (ne)stavět na Fantově louce

Testování zdatnosti příbramských žáků

Michael David

A SKUPINA KVATRO

30. 5. 2026, 20.00

LETNÍ KINO
PŘÍBRAM

Předprodej v síti GoOut a Ticketstream

KOUPIT
VSTUPENKY

f y i

**DEN
OTEVŘENÝCH
DVEŘÍ
06.12.2025**
8.00 - 14.00 hod.

Sezimácká střední
Vyšší odborná škola,
Střední škola,
Centrum odborné přípravy,
Sezimovo Ústí

www.sezimackastredni.cz

Příbramská mincovna
představuje:

**Pamětní medaile
s motivy Karla Hojdena**

Grafik, malíř, ilustrátor a výtvarník, který
dokumentoval život na Příbramsku.

Materiál:	ryzí stříbro 999+/1000
Váha:	15,55 g
Provedení:	běžná kvalita
Průměr:	30 mm, hladká hrana
Omezená série:	500 ks

Jíme držitelé registrace pro obchod s drahými kovy pod dohledem
Puncovního úřadu.

Pro více informací a cenu kontaktujte:
Příbramská mincovna s.r.o.
Gen. R. Tesaříka 256, 261 01 Příbram I
www.pribramskamincovna.cz
+420 604 891 503

Tree Reality
Realitní kancelář makléřky
s 13 lety zkušeností

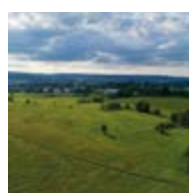
- Kvalita, transparentnost, bezpečnost
- Prodej nemovitostí s garancí
- Ekologicky šetrná realitka
- Certifikovaná makléřka

Kontaktujte nás
tel. 603 229 362

Jana Gmřichová

- 8** TESTOVÁNÍ ZDATNOSTI PŘÍBRAMSKÝCH ŽÁKŮ
PŘINESLO NADPRŮMĚRNÉ VÝSLEDKY
- 12** I STARŠÍ ČLOVĚK CHCE BÝT SOUČÁSTÍ SPOLEČNOSTI
A MÍT KONTAKT SE VŠEMI GENERACEMI
- 14** PŘEDÁVÁNÍ CERTIFIKÁTŮ: ÚSPĚCH
MLADÝCH STUDENTŮ ANGLICKÉHO JAZYKA
- 20** PŘÍBRAMŠTÍ VYRAZILI ZA PŘÁTELE
DO VALLE DI LEDRO
- 22** NA HŘEBENY BRD
K OSMISTOVCE PATERÁK
- 26** BYTY, NEBO PŘÍRODA?
PROČ (NE)STAVĚT NA FANTOVĚ LOUCE?

KAŽDÝ JE STARÝ TAK, JAK SE CÍTÍ!

Čím mladší člověk je, tím vzdálenější mu stáří připadá. Možná vnímá, že jednou ve vzdálené budoucnosti přijde jakási doba, ve které se objeví něco, čemu se říká stáří. Je to ale něco tak hrozně dalekého a neurčitého, že vlastně ani nemá cenu se tím teď zabývat. V mládí jsou tisíce lepších věcí k řešení než to, že jednou budeme staří.

Do seniorského věku mám ještě vcelku daleko, ale pohádka mládí už mám dávno odžito, přečtenou a v knihovničce života uloženou. To, že stárnu, si nejvíce uvědomuji na druhých. Člověk sám sobě přijde tak nějak pořád stejný. Když ale potkám mladou rodinu kolem třicítky, jak veze v kočárku dítě a taťka nebo mamka mne pozdraví slovy „dobry den, pane učiteli“, uvědomím si, že ten čas fakt letí. Vždyť to byly malé děti, které jsem tehdy ve škole mučil angličtinou. A dnes mají svoje děti a ty půjdou za chvíli také do školy. No, prostě to letí a nic s tím neuděláme. Podstatné je, jak se sami cítíme...

V tomhle čísle Kahanu je zajímavý rozhovor s paní Hovorkovou, která stojí za projektem Fit senior. Kromě spousty jiných zajímavostí se v něm zmiňuje i o tom, jak důležité je, aby se starší lidé necítili ve společnosti opuštění, ostrčení, aby se vzájemně potkávali a měli dostatek vyžití. Samota a nuda v pokročilém věku umí člověku sice plíživě, ale přesto dost výrazně ublížit. Duše i tělo chřadne o mnoho rychleji a člověka snáze udolávají chmury. Proto vítám, že v našem městě funguje řada seniorských organizací, které se sdružují v Senior Pointu nebo ve zmíněném Fit senioru a nabízí široké spektrum aktivit a vyžití.

Tak, ať už patříte mezi starší nebo mezi mladší odběratele Kahanu, přeji vám mnoho pohodových chvil při jeho čtení!

Jan Konvalinka
starosta města Příbram

Běh pro svobodu připomněl Silvestra Müllera	4
Dochází ke změně vedení TS	6
Pohyb dětí je zejména na rodinách	10
Příbramský obchvat získal další povolení	15
Cestovatel mezi Vysokou Pecí a Kozičínem	16
Sportování na podzim	18
Dvě města, dvě školy, jedno partnerství	20
Příbramský sbor v údolí Ledra	21
Pohádkově čertovský Novák 5. 12. 2025	23
Advent a Vánoce v Příbrami, Vánoční kluziště na náměstí 17. listopadu	25
Příběhy z Březového vrchu XX.: požitkářská rodina hormistra Stritzla	28
Jak posílit kybernetickou bezpečnost	30
Kalendář akcí	31

Městský zpravodaj Kahan publikuje příspěvky autorů a autorek po redakčním výběru a úpravě. Za obsahovou správnost odpovídají autoři. Většina textů má spíše informativní charakter, v rubrikách Polemika, Názory, Úvodník, Anketa či Rozhovor ale mohou být uvedeny názory a postoje, které nemusí vyjadřovat pohled redakce nebo členů redakční rady. Redakce přijímá příspěvky občanů i zastupitelů na kahan@pribram.eu.

Kahan - Zpravodaj města Příbram, vychází 11× ročně, slouží k informování občanů města Příbram. **Vydává:** Město Příbram, Tyršova 108 (IČO: 00243132) pod registračním číslem Ministerstva kultury ČR E11726 v nákladu 15 400 výtisků. Do každé domácnosti v Příbrami je doručen 1 výtisk zdarma. **Místo vydání:** Městský úřad Příbram, Odbor komunikace a cestovního ruchu, Příbram I, Tyršova 108, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. **Příjem inzerce:** Odbor komunikace a cestovního ruchu, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. Za věcnou správnost článků odpovídají autoři. **Redakční rada:** Jan Konvalinka, Vladimír Karpíšek, Miroslav Peterka, Zuzana Kučerová, Eva Švehlová, Jaroslav Hodrment. **Šéfredaktor:** Stanislav D. Břeň. **Redakční uzávěrka** je první den předchozího měsíce. Další zprávy radnice na pribram.eu, kahan.pribram.eu nebo facebook.com/mestskyuradpribram. Distribuce tohoto čísla probíhá od 29. října do 4. listopadu 2025. Foto na titulní straně: Štěpánka Poplštejnová.

Podzimní sobota ve znamení mezinárodních jazykových zkoušek

Sobotu 11. října strávilo 65 žáků naší školy dobrovolně ve školních lavicích. Nad rámec školních povinností navštěvují pravidelně ve svém volném čase hodiny anglického jazyka. V polovině října měli možnost skládat - na základě věku a dosažené jazykové úrovně - zkoušku úrovně B2 FCE, B1 PET, A2 KET, A1 Movers a Starters. Zkoušky probíhaly ve spolupráci s jazykovou školou Akcent. Podle dobré nálady všech dětí, úsměvů na rtech i komunikace během přestávek mezi mluvením „Speaking“, poslechem „Listening“ a čtením

s psaním „Reading and Writing“ si tu svoji zkoušku užili. S mírným napětím teď budou všichni čekat na vyhodnocení v Cambridge, kam se zapečetěné testy posílají a podle splnění obdrží děti mezinárodně uznávaný jazykový certifikát z AJ své úrovně.

■ Jana Žáková
ZŠ Školní

BK Příbram má rekordní počet družstev

Basketbalový klub (BK) Příbram přihlásil do nové sportovní sezony 2025/2026 rekordní počet osmi týmů. „Hlavním důvodem je spojení se ŠSK Příbram, který zastupoval dva dívčí celky. Nejmladšími zástupci jsou chlapci a děvčata do 13 let hrající přípravné soutěže oblasti středních Čech, pro něž letošní sezona bude premiérou,“ uvedl prezident klubu Michal Vošahlík. Po roční pauze obnovil klub kategorii kadetů (chlapci do 17 let), poprvé pod záštitou BK nastupují kadetky, junioři do 19 let pokračují v nadregionální soutěži Čech. „Jsme rádi, že se naše mládežnická základna rozrůstá. Věříme, že tomu tak bude i nadále a hráči budou postupně doplňovat seniorské kategorie,“ dodal kapitán A týmu Matěj Velebil. Družstva dospělých hájí barvy BK Příbram ve středočeských soutěžích. Ženy počtvrté nastupují v basketbalové lize A B tým mužů působí v Krajském přeboru. A tým mužů podruhé bojuje ve Středočeské basketbalové lize s cílem postoupit do závěrečného turnaje Final 4.

Svět není černobílý

„Svět není černobílý“ je název výstavy, se kterou do galerie Gaudii gratia přichází amatérský fotograf Michal Ritter. Sám fotí od 12 let, tehdy dvouokou zrcadlovkou Flexaret. V určitém období pak fotoaparát nepoužíval a k focení se po dlouhé době vrátil v roce 2010 s fotoaparátem značky Nikon, který používá doteď. V roce 2018 vstoupil do příbramského Fotoklubu Uran, se kterým i společně vystavuje. „Nejvíce fotím přírodu a krajinu vůbec. Dalo by se říci, že se prostřednictvím objektivu snažím zachytit atmosféru místa, světlo, které vyzařuje, i klid a ticho, které v něm vnímám. Takže třeba podzimní sychravé počasí, zamžené lesy a nespoutaná horská krajina, je přesně to, co mi při focení vyhovuje ze všeho nejvíce. Karel Čapek kdysi řekl, že to nejkrásnější na světě nejsou věci, ale chvíle, okamžiky a nezapomenutelné momenty, které vytváří příroda a krajina kolem nás, zachytit,“ říká Michal Ritter. Výstavu lze navštívit poblíž hlavního vstupu do nemocnice do konce roku.

Nové oddělení jednodenní péče

Ve středu 3. prosince od 15.00 do 18.00 se uskuteční Den otevřených dveří nového oddělení jednodenní péče Oblastní nemocnice Příbram. Přítomní lékaři budou připraveni konzultovat, zda je konkrétní zdravotní problém vhodný pro tento typ ošetření. Pacienti, kteří mají zájem o jednodenní péči, se mohou objednat kdykoliv prostřednictvím chirurgické, ortopedické nebo urologické ambulance podle povahy svých potíží. Lékař zde posoudí diagnózu a navrhne vhodný postup, včetně možnosti zákroku v režimu jednodenní péče. Zájemci mohou také kontaktovat nemocnici e-mailem na adrese jednodenni@onp.cz nebo telefonicky na čísle 318 641 304.

ZŠ Školní pořádá Den otevřených dveří

ZŠ Školní pořádá Den otevřených dveří, který je určen především pro rodiče budoucích prvňáčků. Akce se koná 9. prosince a program je rozdělen do dvou časových bloků. Dopoledne od 8.30 do 11.30 je vyhrazeno pro skupiny z mateřských škol. Pro děti z mateřských škol jsou povinné přezůvky. Odpoledne od 14.00 do 17.30 je pak čas určen pro širokou veřejnost.

Mikulášským vlakem Podbrdskem

V sobotu 29. listopadu se uskuteční další ročník jízdy zvláštních mikulášských vlaků na trase Příbram - Březnice / Rožmitál pod Třemšínem a zpět. Součástí jízdy historické motorové soupravy ze 60. let minulého století bude též malá mikulášská nadílka pro děti. Z příbramského nádraží budou vypraveny dva vlaky, první s odjezdem v 09.25, druhý pak s odjezdem v 13.25. Vlaky zastaví také na nové železniční zastávce Příbram sídliště. Projížďku je možné spojit s návštěvou Vánočního jarmarku lidových řemesel nebo Podbrdského muzea v Rožmitále pod Třemšínem. S ohledem na omezenou kapacitu vlaku je nutná rezervace míst. Více o jízdním řádu a jízdném najdete na webu rpdraha.cz.

Běh pro svobodu připomněl Silvestra Müllera

V neděli 19. října se v okolí Památníku Vojna u Příbrami uskutečnil 8. ročník Běhu pro svobodu. Konal se v rámci oslav 107 let vzniku ČSR a v roce 80. výročí od konce druhé světové války. Na start se postavilo 72 závodníků. Zdolali okruh Vojna - Žežice - Lešetice - Vojna v délce pět kilometrů, pro děti byl připraven běh na 200m. Akce se konala pod záštitou prezidenta republiky Petra Pavla. „Běh se koná na oslavu vzniku republiky s cílem připomenout si osud lidí uvězněných v táboře Vojna a v dalších komunistických věznicích. Mnozí z vězňů se často ocitli na útěku a museli běžet, proto v současnosti pořádáme běh svobody a demokracie,“ vysvětlil Josef Hovorka z pořádající organizace Volunteer Team Příbram. V letošním roce si účastníci připomněli politického vězně Silvestra Müllera. Bojoval v bitvě o Británii v rámci 312. československé stíhací perutě RAF a dostal za to československá, francouzská i britská válečná vyznamenání. Po nastolení komunismu byl v roce 1949 zatčen, odsouzen k doživotí a uvězněn v lágre Vojna. „Lidé jako Silvestr Müller utvářeli demokratickou identitu naší země, inspirujeme se jejich příběhy i dnes,“ dodal Josef Hovorka.

AMBER
PLASMA

**Daruji krevní
plazmu a pomáhám
zachraňovat
životy**

Získej
fin. náhradu
900 Kč
za každé darování

Miroslav
pravidelný dárce

www.amberplasma.com | nám. T. G. Masaryka 3, Příbram

Ovládněte
světlo.

**MONTÁŽ
ZDARMA**

Platí při objednání do 30. 11. 2025
a realizaci do 28. 2. 2026.

almma

ROLETY – ŽALUZIE – MARKÝZY

☎ 222 590 590
@ almma@almma.cz

almma.cz

Pes baskervillský v Příbrami

Divadlo A. Dvořáka Příbram uvádí komediální detektivku Pes baskervillský autora Kena Ludwiga v režii Petra Smyczka. Děj se odehrává na mlžných blatech, kde se údajně potuluje přízračný pes, který už po staletí straší rod Baskervillů – a to nejen kňučením, ale i nečekanými „psími zápletkami“. Když záhadně zemře sir Charles, do vyšetřování se vrhají Holmes a Watson. „Vyšetřování je zavede do spletité sítě tajemství, intrik a absurdních setkání, a diváci tak uvidí, jak se z napínavé detektivky stává veselá honička plná humoru, přestrojení a nečekaných zvratů,“ řekla Miroslava Kozelková, pracovnice pro styk s veřejností Divadla A. Dvořáka Příbram. Na jevišti se šest herců proměňuje

do více než třiceti postav – Jan Konečný (Sherlock Holmes), Lukáš Typlt (Doktor Watson), Martin Dusbaba, Martin Holzkecht, Kateřina Fixová a Iveta Hlubučková. Premiéry v Příbrami se uskutečnily 9. a 10. října na Velké scéně, pražská premiéra je naplánována na 10. listopadu v Žižkovském divadle Jára Cimrmana.

Dochází ke změně vedení TS

Ředitelka Technických služeb města Příbrami (TS) Irena Hofmanová se k 31. říjnu vzdává funkce. „Informaci paní ředitelky jsme vzali na vědomí. Při jednání rady města jsme zároveň s účinností od 1. listopadu 2025 dočasným vedením organizace pověřili Martina Halma, který je v současné době manažerem kvality a koordinátorem projektů této příspěvkové organizace,“ uvedl místostarosta Miroslav Peterka. Město vyhlašuje výběrové řízení na obsazení pozice ředitele. Irena Hofmanová vedla TS od listopadu 2022. V organizaci pracovala od roku 2004, před svým jmenováním na ředitelský post působila jako ekonomka.

Sraz filmových fanoušků a VHS sběratelů

V roce 1994 byla v Příbrami na adrese Zahradnická 70 zřízena jedna z prvních videopůjčoven v České republice. Fanoušci filmu, kteří jsou převážně tvoření sběrateli videokazet, se od té doby s pravidelností scházejí každý rok v nejrůznějších městech ČR. Po Jihlavě, Praze a Písku se 22. listopadu uskuteční tato filmová sešlost premiérově v Příbrami, konkrétně v Pivovaru Podlesí, a to od 10.00. Návštěvníci akce se budou moci těšit na bohatý program, ve kterém nebudou chybět filmové kvízy o ceny, filmové promítání dokumentu Králové videa či beseda o dabingu. Dabování filmů a seriálů přiblíží účastníkům filmový a divadelní herec Václav Šanda, jehož mohli čtenáři mj. vidět na televizních obrazovkách též jako účastníka poslední řady reality show Survivor. Všichni příchozí budou mít příležitost vyzkoušet si dabování filmu nebo se aktivně zúčastnit natáčení amatérského filmu.

■ Aktuality zpracoval: Stanislav D. Břeň

inzerce

Přednáška o historii železnice v Příbrami

Ve středu 26. listopadu od 17.30 se v příbramském archivu uskuteční přednáška k 150. výročí zavedení železnice v Příbrami. Uvede ji Ondřej Švandelík ze spolku Rakovnicko – Protivínská dráha. Akce se koná v rámci výstavy Památný příbramský rok 1875 v obrazech, kterou lze v budově archivu na adrese E. Beneše 337 navštívit do 28. listopadu 2025. Otevírací doba je v pondělí a ve středu od 8.00 do 17.00 a v úterý, čtvrtek a pátek od 9.00 do 14.30. Vstup je zdarma a bezbariérový.

Březohorská základní škola uspěla v celostátní anketě

ZŠ Březové Hory uspěla v celostátní anketě #ČeskoBudoucnosti, do níž se zapojily školy z celé republiky. V kategorii Ředitel roku obsadil 2. místo Josef Strejc. „Toto ocenění беру jako výsledek společné práce nás všech. Je krásné vědět, že si naši žáci váží prostředí, které společně vytváříme,“ uvedl ředitel. V kategorii Učitel roku se na 3. místě umístil Jakub Štochl. „Každý den se snažím být pro žáky nejen učitelem, ale i člověkem, který jim naslouchá a podporuje je v tom, co dělají. Je skvělé vidět, že to sami vnímají,“ řekl Jakub Štochl. Aneta Žaludová získala titul Top student a stala se absolutní vítězkou celé ankety. „Pro mě je to obrovská čest. Vážím si toho, že jsem mohla reprezentovat naši školu, ale především jsem vděčná učitelům a spolužákům, díky kterým se tady cítím dobře,“ dodala Aneta Žaludová. Anketu pořádá platforma #ČeskoBudoucnosti, která sdružuje osobnosti z různých oborů a generací. Propojuje studenty, absolventy, zaměstnavatele, podnikatele, odborníky i seniory. Generační spolupráce je podle organizátorů jedním z největších motorů budoucnosti.

Ryze česká rodinná realitní kancelář
35 let v Příbrami

Tradice – Jistota – Korektnost

Výběr z nabídky:

Prodej úsporného RD v Příbrami V – Zdobboř. Pozemek 1.338 m². Dispozice 7+1, garáž. ENB: C Cena: 12,9 mil. Kč	Prodej modernizovaného RD 5+kk v Podlesí s pozemkem 1.006 m², za kterým začíná les. Zatím ENB: G. Cena: 6,9 mil. Kč
Poděj zahrady, parcely celkem 707 m² + podíl na cestě 50 m² v Příbrami na Březových Horách u ul. Kozičinská. Cena: 2,1 mil. Kč	Prodej bytu v osobním vlastnictví 3+1 s lodžii v Příbrami V, ul. Drkolnovská, 1. patro, celkem 78,29 m², ENB: B Cena: 4,45 mil. Kč

**Svěřte nám i Vy klíče od Vaší nemovitosti a my Vám ji dobře prodáme
Zavolejte, přijedeme...**

tel. +420 318 630 850, 602 607 982
Dlouhá 90, Příbram III, druhý dům pod Svatohorskými schody (vchod do dvora)
www.realtypintner.cz, info@realtypintner.cz

**OBLASTNÍ NEMOCNICE
PŘÍBRAM, a. s.**

Lůžkové oddělení operačních oborů hotelového typu

**Jednodenní péče
v příjemném prostředí**

Tato služba je pro vás vhodná pokud:

- Odkládáte operaci, protože pobyt v nemocnici je pro vás frustrující
- Nechcete ležet v nemocnici, a přitom potřebujete operaci

Poskytujeme krátkodobou hospitalizaci v jednodenním režimu pro:

- chirurgie
- urologie
- ortopedie

O vhodnosti jednodenní hospitalizace rozhoduje indikující lékař.

Co pacientům nabízíme

- Usnadnění a urychlení příjmu pacienta do nemocnice
- Minimální doba pobytu v nemocnici
- Vlídný a profesionální personál
- Nadstandardně vybavené pokoje: Wi-Fi, klimatizace, TV, lednice, WC ...
- Bezpečné pracoviště – kontinuální odborná péče po výkonu 24hod.
- Nepřetržitou lékařskou péči všech oborů po celou dobu pobytu
- Zaručení osobního komfortu, soukromí a klidného prostředí
- Po propuštění možnost využití služeb Domácí péče Andělka

Nabídka pokojů

*Ceny jsou platné k 1. 5. 2025,
ceník na www.nemocnicepribram.cz

Jednolůžkový pokoj	1 500 Kč / den
Dvoulůžkový pokoj	500 Kč / den

Zvažujete jednodenní pobyt?

Pokud máte o jednodenní hospitalizaci zájem, poraďte se nejprve se svým ošetřujícím lékařem.

Objednat se můžete na telefonním čísle
+420 318 641 304 nebo e-mailem jednodenni@onp.cz

Testování zdatnosti příbramských žáků přineslo nadprůměrné výsledky

Děti z příbramských základních škol absolvovaly na jaře test v několika sportovních disciplínách jako běh, leh-sed nebo skok z místa. Zkouška vypovídá o fyzické zdatnosti školáků. Celkově nejlépe se dařilo žákům ze ZŠ Školní.

Z nedávného sportovního dne pod Svatou Horou.

Foto: Štěpánka Poplšteínová

Na jaře letošního roku se na základních školách uskutečnilo testování tělesné zdatnosti žáků. Podle závěrečné zprávy, kterou sestavila předsedkyně Komise pro mládež, tělovýchovu a sport města Příbram Renáta Vesecká, dosahují děti nadprůměrných sportovních výsledků.

Žáci porovnávali svou zdatnost v disciplínách: skok z místa, leh-sed (počet opakování za 30 sekund), běh (4 × 10 metrů) a beep test (vytrvalostní čunkový běh). Výchozími údaji pro vyhodnocování byly výsledky celorepublikového testování Českou školní inspekcí (ČŠI) v roce 2022 pro 3. a 7. třídu (v Příbrami byly testovány 3. až 7. třídy). Z těchto dvou ročníků byl vypočten kombinovaný průměr pro třetí až sedmou třídu. Ten činil 156 cm u skoku z místa; 28,1 opakování v půlminutovém setu lehů a sedů; 12,25 sekund v běžecké disciplíně a 43,9 přeběhů.

Hodnocení zdatnosti u dětí má v České republice dlouhou tradici, která sahá až do 20. let minulého století. Měření tělesné zdatnosti žáků základních (3. a 7. ročník) a středních škol (2. ročník) prostřednictvím vybraných motorických testů, které ČŠI realizovala před třemi lety, bylo novým prvkem obdobných šetření. Plošné, celorepublikové testování se uskutečnilo po více než třiceti letech. Vybraná sada motorických testů pro 3. a 7. ročníky ZŠ se mírně lišila od testů pro středoškoláky, u nichž se testovaly disciplíny skok daleký z místa, leh-sed, beep test, shyb (u chlapců) a výdrž ve shybu (u dívek).

VÍTĚZEM JE ZŠ ŠKOLNÍ

Jak ukazuje přiložená tabulka, žákům ze zapojených škol se v některých disciplínách dařilo lépe, než jaké byly referenční hodnoty. Nad sta-

novený průměr zvládly leh-sed všechny zúčastněné školy, u skoku do dálky se lepší výsledek nepodařilo dosáhnout v jedné ze škol. Méně úspěšně se žáci popasovali s nároky v běhu, a především beep testu, kde se nad limit dostal jen výsledek ZŠ Školní.

Výsledky jednotlivých škol byly porovnány s průměrem ČŠI a zpracovány dvěma metodami: 1. metodou součtu pořadí, kdy se každé disciplíně přiřadilo pořadí (nižší součet = lepší); 2. metodou normalizace (0–100 bodů), kdy byl nejlepší výkon v disciplíně hodnocen 100 body a nejhorší 0 body (výsledky školy pak byly vyjádřeny v průměru). Celkovým vítězem se stala ZŠ Školní, která dosáhla nejlepších výsledků jak podle součtu pořadí, tak hodnocením podle normalizace. Od města si vysloužila odměnu 15 000 korun na nákup sportovního náčiní. Druhé místo obsadila ZŠ Březové Hory a na třetí pozici skončila ZŠ pod Svatou Horou.

JSME DOBRÍ A VÍME, JAK SE ZLEPŠOVAT

„Testování ukázalo, že žáci příbramských škol dosahují ve většině disciplín nadprůměrné výsledky,“ konstatuje zpráva. Nadšení trochu mírní příbramský místostarosta Miroslav Peterka, v jehož gesci je sport a který testování v rámci příbramské skupiny Sport 2030 inicioval: „Srovnání s rokem 2022 může být problematické. Šlo o těsně postcovidové období, kdy fyzická žáků nebyla na nejlepší úrovni. Proto je třeba brát výsledky s jistou rezervou a počkat si na další testy.“

Citovaná zpráva přináší několik doporučení do budoucna: pokračovat v systematickém sledování tělesné zdatnosti žáků, posílit výuku za-

měřenou na vytrvalost a sílu středu těla a vytvářet více příležitostí k pohybu během školního dne.

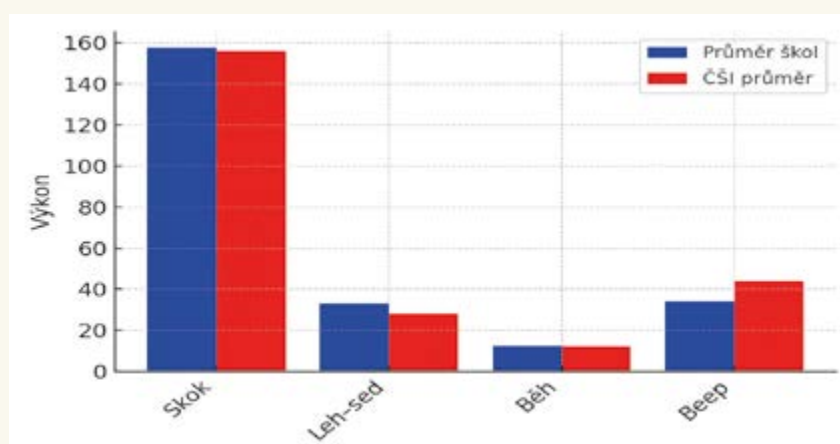
Jako vhodný nástroj k motivaci žáků i učitelů a dalšímu rozvoji pohybových aktivit zpráva vyzdvihuje program Edusport. Ten se zaměřuje na podporu zdravého životního stylu dětí včetně pohybových aktivit, poskytování efektivních nástrojů a zdrojů pro tvorbu tréninkových plánů, plánování tréninků a sledování výkonnosti dětí a také podporu duševního zdraví dětí. Zpráva zároveň nastiňuje důležitost podpůrné role školy při zapojení žáků do sportovních klubů a vnímá ji jako podporovatele jejich dlouhodobé sportovní činnosti.

Co je beep test

Jde o vytrvalostní čunkový běh. Měří maximální aerobní výkonnost, kdy člověk běhá mezi dvěma body vzdálenými 20 metrů tam a zpět. Tempo určuje pípání a postupně se zvyšuje s každou další úrovní. Test končí, pokud testovaný nestihne dvakrát za sebou včas doběhnout k další značce.

„Ve spolupráci s programy Sport 2030 a Edusport připravujeme testy, které budeme každoročně opakovat pro přehled o úrovni tělesné zdatnosti našich dětí,“ uvádí Renáta Vesecká. „Testy budeme opakovat pravidelně a osobně věřím, že výsledky budou ještě lepší,“ dodává místostarosta. Novinkou pro příbramské žáky bude také sportovně-znalostní soutěž, do níž se budou moci zapojit děti s různými, nejen spor-

Jak si vedly příbramské ZŠ?

Pozn.: Porovnání výsledků, kterých dosáhli žáci příbramských škol oproti datům České školní inspekce z roku 2022 (na základě výpočtu kombinovaného průměru).

Zdroj: Souhrnná zpráva o testování tělesné zdatnosti na příbramských základních školách

Výsledky testu zdatnosti

Škola	Skok z místa (cm)	Leh-sed 30 s (opakování)	Běh 4 × 10 m (s)	Vytrvalostní člunový běh (přeběhy)
ZŠ 28. října	160,44	29.98	12.25	29.87
ZŠ Bratří Čapků	158,15	28.16	12.78	29.88
ZŠ Březové Hory	157,70	38.00	11.90	40.30
ZŠ Jiráskovy sady	156,90	31.90	12.91	30.00
ZŠ pod Svatou Horou	157,91	33.29	12.36	36.34
ZŠ Školní	158,60	36.60	11.87	46.80
Waldorfská škola	153,10	32.80	12.89	27.00

Zdroj: Souhrnná zpráva o testování tělesné zdatnosti na příbramských základních školách

tovními, schopnostmi. „Velký přínos vidíme také v užší spolupráci s rodiči a místními sportovními kluby, díky níž se může rozšířit nabídka pohybových aktivit,“ dodává předsedkyně.

HŘIŠTĚ PRO VŠECHNY

Město se snaží aktivizovat nejen děti k využití hřišť a sportovišť, která provozuje. V letošním roce navázala na projekt nazvaný Na hřišti to žije!, jehož cílem bylo oživit plácky mezi domy, nová aktivita. Projekt Hřiště pro všechny zatím nabídl veřejnosti tři tematické akce, mj. na nově rekonstruovaných hřištích - v ulici Jana Drdy a na dopravním hřišti.

Organizace Sportovní zařízení města Příbram zaměřila program na všechny věkové skupiny - od dětí po seniory, vítáni byli lidé s handicapem, pokročilí sportovci i začátečníci. Poslední akce se měla konat v září. Sportovní most mezi generacemi na hřišti Na Cihelně však zmařilo špatné počasí a čeká se na nový termín sportovního odpoledne pro všechny generace, kde si zájemci vyzkoušejí míčové hry a dovednosti a zapojí se do výzvy, aby společně naházeli 1000 košů.

V roce 2020 byl na základních školách v Příbrami spuštěn projekt Trenéři ve škole. Nejdříve se kouči z různých oddílů zapojovali do školní výuky tělesné výchovy v prvních třídách. V roce

2022 se projekt rozšířil i pro druhé a třetí ročníky. Cílem je, aby děti získaly v hodinách tělesné výchovy všestrannost a učitelé nový náhled, jak výuku zpestřit.

ZKUS SI, CO TĚ BAVÍ

Příbramští radní každoročně schvalují tzv. Akční plán rozvoje sportu. Město má svého sportovního manažera a aktivitám, které mají posílit vztah veřejnosti k pohybu, se věnuje pracovní skupina Sport 2030. Jen během letošního září městské organizace spolupřádaly několik akcí pro veřejnost.

Na hřišti pod Svatou Horou se uskutečnil čtvrtý ročník Sportovního dne pro školáky v Příbrami. Děti ze základních škol si opět mohly vyzkoušet různé sporty. Vybíraly ze 14 disciplín v režii 11 sportovních klubů - od fotbalu přes volejbal a atletiku až po méně tradiční disciplíny jako frisbee nebo softbal. Akce, na níž se podílí Česká unie sportu a místní kluby, se zúčastnilo přes 400 dětí. V rámci Dne městské mobility si děti otestovaly své dovednosti na dopravním hřišti. K dispozici měly šlapací káry a půjčovnu kol a koloběžek. Cestující v příbramské MHD neplatili během dne jízdné.

■ Stanislav D. Břeň

inzerce

ROZMITAL

Hledáme nové kolegy na pozice

Mistr výroby

Obráběč kovů

Operátor laseru

Montážní dělník/dělnice

Operátor CNC ohraňovacího lisu

Operátor CNC obráběcího centra

Společnost **Strojírny Rožmitál s.r.o.** s dlouholetou tradicí na trhu hledá do svého týmu kolegy s aktivním a pozitivním přístupem k práci.

Své životopisy zasílejte na email: prace@rozmital.com
nebo se ozvěte na tel. číslo 731 828 429

www.rozmital.com

Pohyb dětí je zejména na rodinách

V anketě navazujeme na hlavní téma. Všem zastupitelským klubům položila redakce stejnou otázku: Jak by podle vás mělo město podporovat zdravý životní styl dětí a dospívajících? Zveřejňujeme názory těch, které odpovíděly, a to v abecedním pořadí od A do Z.

Ilustrační foto: Štěpánka Poplštejnová

JAN KONVALINKA, ANO 2011

Se sportem a zdravým životním stylem dětí a dospívajících to jde poslední roky malinko z kopce. Děti se nám méně hýbou, více času tráví v online prostoru a stravovací návyky mají někdy na pováženou. Tím hlavním hybatelem, který je nadán nejvyšší kompetencí s tím něco udělat, jsou rodiče. Oni jsou do značné míry odpovědní za to, co jejich potomstvo dělá, jak tráví volný čas a čím se živí. Na obhajobu rodičovstva však nutno dodat i to, že mnohdy nezbývá čas a dost možná i energie na to, aby v důsledku donutili své ratolesti k udržitelnému životnímu stylu.

Jako město se snažíme nabídnout prostředky a způsoby volnočasového vyžití pro děti a dospívající. Za poslední roky jsme postavili několik multifunkčních hřišť - třeba Cihelna, Jana Drdy, parkour na Nováku nebo i rok staré dopravní hřiště. Pořádáme akce s cílem děti na hřiště dostat a ukázat jim, že pohyb na vzduchu je fajn. Ve školách nám běží projekt Trenéři ve škole, který je tu, aby přilákal mládež do sportovních klubů. Kluby mj. finančně podporujeme, aby měly dostatek prostředků na provoz a na zajištění nabídky aktivit pro děti a mládež. V otázkách stravy sehrávají úlohu samozřejmě školní jídelny a školy jako takové. Ve školách si děti mohou koupit pouze zdravé nápoje a další „neškodný“ sortiment pamlsků. Jídelny sledují trend zdravé racionální výživy a snaží se do dětí „dostat“ i zdravé potraviny,

které mají mlsovní primárně nevyhledávají (klasicky luštěniny nebo ryby).

V úvodu jsem zmínil, že to se životním stylem dětí jde poslední roky z kopce. Určitou naději vnímám, když vidím, že se to během pěkných dní na příbramských hřištích pořád ještě hemží dětmi a mladými lidmi. Třeba to s nimi ještě nevypadá tak bledě. Alespoň ne u nás.

MIROSLAV PETERKA, OBČANSKÁ DEMOKRATICKÁ STRANA

Zdravý životní styl by v první řadě měli dětem vštěpovat jejich rodiče - a to už od útlého věku. Patří sem správné stravovací návyky, vedení k pohybu i aktivní zájem o rozvoj dětského charakteru a vzdělání. Dnes však, a je to vidět na mnoha věcech, řada rodičů přenechává výchovu svých dětí škole či státu. Škola by přitom měla být pouze navazujícím článkem na základy, které položí rodina. Město Příbram se v oblasti podpory zdravého životního stylu dlouhodobě snaží dělat maximum. A to nejen pro děti, ale i pro širokou veřejnost.

Stačí připomenout několik konkrétních aktivit: Trenéři ve škole - program, který přivádí profesionální trenéry přímo mezi žáky; Na hřišti to žije - Hřiště pro všechny je projekt podporující sportovní život na sídlištích; Aktivity na Nováku, které lákají obyvatele k pohybu a rekreaci; Běh města Příbrami, půlmaraton, různé turnaje a další sportovní akce; Plavecká výuka - děti předškolního a školního věku;

Podpora většiny sportovních klubů ve městě, zejména mládežnických.

Město každoročně věnuje významné finanční prostředky na dotační programy určené pro sportovní kluby dětí a mládeže. Tyto dotace se pravidelně opakují, což rozhodně není samozřejmost. Jen v roce 2025 město vyčlenilo na podporu sportu částku 16 275 550 korun. Tato částka zahrnuje i 1 000 000 korun určený na opravy sportovišť.

Investovat se musí také do sportovní infrastruktury, to v roce 2025 bylo zatím zhruba 15 000 000 korun. Zájem města pokračuje i v dalších nových programech. Projekt zaměřený na měření fyzické zdatnosti žáků, či z plánovaného pořízení programu Edusport do škol, který má motivovat nejen žáky, ale i učitele k pravidelnému pohybu.

Dále připravujeme novou sportovně-značkově-zručnostní soutěž pro žáky základních škol. Zdravý životní styl se totiž nerodí na stadionu ani ve školní tělocvičně či jídelně - ten začíná doma, v rodině. A právě tam má každý rodič šanci svému dítěti ukázat, že pohyb, vyvážená strava a aktivní přístup k životu nejsou povinností, ale přirozenou součástí každého dne.

JOSEF STREJČ, PŘÍBRAM 2030

Investujeme do zdraví našich dětí, ne do léčby následků. Podporu zdravého životního stylu bych jednoznačně směřoval do škol, protože právě tam máme možnost oslovit a pozitivně ovlivnit největší skupinu dětí. Škola je ideálním místem, kde lze dlouhodobě formovat správné návyky, které si děti přenesou i do dospělosti.

Dlouhodobě zastávám názor, že město by mělo výrazně více podporovat volnočasové aktivity dětí, především v oblasti sportu. Bohužel se to zatím neděje v takové míře, jakou by si tato oblast zasloužila.

Město by mělo finančně podporovat dětské kroužky, ideálně tak, aby účast byla pro všechny děti bezplatná. Tím bychom odstranili sociální bariéry a umožnili zapojení i těm rodinám, které si sportovní aktivity nemohou dovolit. Město je velmi vstřícné vůči sportovním klubům, ale obdobnou podporu by si zasloužily také školy a jejich zájmové kroužky. Právě ty by dokázaly oslovit a zapojit mnohem širší spektrum dětí.

V rámci těchto kroužků by měl být kladen důraz na pestrou nabídku sportů - od tradičních týmových her až po moderní pohybové aktivity, které děti skutečně baví. Cílem je, aby si každé dítě našlo pohyb, který mu vyhovuje, a vytvořilo si k němu pozitivní vztah.

Druhou klíčovou oblastí je prevence a osvěta. Do škol by měly být zavedeny pravidelné programy zaměřené na podporu zdravého životního stylu. Tyto programy by měly dětem srozumitelnou a atraktivní formou vysvětlovat základní principy zdravého života - důležitost kvalitního spánku, vyvážené stravy, dostateč-

ného pitného režimu, ale také rizika spojená s užíváním alkoholu či jiných návykových látek.

Důraz by měl být kladen na praktickou stránku - jak se správně stravovat v běžném školním dni, jak si naplánovat čas na pohyb i odpočinek, a jak rozpoznat nezdravé vzorce chování dříve, než se stanou problémem.

PETRA A JIŘÍ NOVOTNÝCH, MONIKA PETROVÁ, SVOBODA A PŘÍMÁ DEMOKRACIE (SPD)

Město Příbram si je plně vědomo, že základy pro zdravý a aktivní život se tvoří již v dětství. Proto se aktivně zapojuje do podpory zdravého životního stylu u dětí a mládeže, a to komplexním přístupem, který zahrnuje finanční podporu sportu, rozvoj infrastruktury a důraz na kvalitní stravování.

Role města v podpoře fyzické aktivity je zásadní. Příbram se drží strategie, která má zajistit dostupnost sportu pro každé dítě: Město se musí starat o to, aby sportovní areály, hřiště a tělocvičny, ale i bazén, byly v dobrém stavu a přístupné pro školní i volnočasové aktivity. Tím vytváří bezpečné a motivující prostředí pro spontánní i organizovaný pohyb. Tato oblast je zakotvena i v Plánu rozvoje sportu města Příbram do roku 2030, který strategicky směřuje zdroje k efektivní podpoře sportovních aktivit občanů města.

Klíčovou roli hrají též dotační programy, jako je program Činnost sportovních organizací. Podpora je primárně cílená na kluby pracující s dětmi a mládeží. Finanční příspěvky snižují zátěž pro rodinné rozpočty, což je často pro mnoho rodičů rozhodujícím faktorem, zda dítě na kroužek bude chodit či nikoliv, a tím je zajištěno to, že sport zůstane dostupný pro široké spektrum dětí. Uplatňuje se zde i podpora pro projekt Trenéři ve škole, což napomáhá při tělesné výchově dětem, které daný sport zcela nezvládají, a proto je to nebaví. Díky těmto trenérům se pro ně stává snazší, a nakonec i zábavný.

Příbram se může pyšnit bohatou nabídkou klubů - od extraligového volejbalu přes fotbal, házenou, až po krasobruslení, bojové sporty a plavání. Město podporuje jejich náborové aktivity, a zajišťuje tak pestrou škálu možností pro rozvoj talentu, ale i třeba jen samotnou radost z pohybu.

Město aktivně využívá komunitních akcí k motivaci dětí k pravidelnému pohybu. Pořádáním sportovních akcí, regionálně významných soutěží, turnajů a akcí jako jsou například Běh města Příbrami a Příbramský půlmaraton, vytváří inspirativní sportovní prostředí a umožňuje dětem zažít atmosféru soutěžení. Město podporuje iniciativy, které zvyšují denní pohyb, a to formou osvětových kampaní, ale i projekty typu Pěšky do školy, které upozorňují na důležitost aktivní cesty do školy jako přirozeného zdroje pohybu.

Zdravý životní styl je neodmyslitelně spojen s kvalitní výživou. Město se proto zaměřuje na zlepšení stravování a zvyšování povědomí o zdravé stravě. Důraz je kladen i na kvalitu ve školních jídelnách. Školní jídelny v Příbrami musí dodržovat přísné výživové normy a spotřební koš, což zajišťuje pestrou, vyváženou a zdravou stravu. Některé jídelny nabízejí

i výběr ze dvou jídel, což zvyšuje pravděpodobnost, že si děti vyberou oběd, který jim chutná, a nebudou jídlo odmítat. Město motivuje školní jídelny, aby neustále zvyšovaly kvalitu a zařazovaly více čerstvých surovin. Nechali jsme si „vytáhnout“ spotřebu základní zeleniny a brambor u jednotlivých MŠ a ZŠ ve snaze zajistit v těchto jídelnách zpracovávání lokální produkce, mnohdy levnější než dovážené, ale nesetkali jsme se příliš s úspěchem. Jediná školní jídelna, která projevila zájem o lokální produkci od okolních zemědělců, byla školní jídelna ve Školní ulici.

Podpora lokálních potravin a farmářských trhů je dalším pozitivním přístupem v oblasti sportu a výživy. Zapojením rodin s dětmi do podpory farmářských trhů město zvyšuje povědomí o původu potravin a podporuje konzumaci čerstvých a lokálních surovin, což má přímý vliv na kvalitu stravování v rodinách.

Další projekt, který se setkal s úspěchem, byl Mléko do škol, jež je součástí většího programu Ovoce, zelenina a mléko do škol. Cílem bylo podpořit zdravé stravovací návyky a zvýšit spotřebu mléčných výrobků mezi žáky prvního stupně základních škol. V rámci tohoto projektu byly dětem dodávány zcela zdarma neochucené mléčné výrobky a konzumní mléko.

Příbram tak vystupuje jako moderní město, které chápe investici do zdraví dětí jako investici do své vlastní budoucnosti, a aktivně k tomu využívá všechny dostupné nástroje - od strategického plánování a financování sportu, až po podporu kvalitní výživy a osvěty.

VÁCLAV DVOŘÁK, SPOJENCI - TOP 09, STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ, POLITICKÉ HNUTÍ HLAS, SOS PŘÍBRAM A NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI

V tomto směru mají hlavní zodpovědnost rodiče a společnost ji z nich nesejme. Město může rodičům jenom pomáhat, vytvářet dobré podmínky. V první řadě může ovlivňovat školy, které zřizuje, aby tyto podporovaly nejrozličnější sportovní kroužky. Druhou možností je dotační podpora sportovních klubů, které ve městě působí. Tady se ale objeví dva problémy. Prvním je omezený městský rozpočet. Když dám někom více, bude to chybět jinde. Druhým problémem je otázka, kam směřovat hlavní proud peněz: do vrcholového sportu, nebo spíše do běžného masového sportování? Vrcholový sport je hodně vidět, je to do určité míry vizitka města. Ale je nepřijemnou pravdou, že vrcholový sport není moc o zdraví. Často je to víc byznys, který je často doprovázen neovňavým oděrem na hony vzdálenému fair play. Příjemnou výjimkou je pro mne příbramský volejbal. Není objektivně správná odpověď, která oblast má být prioritou. Faktkem ale je, že masový sport, který je opravdu o zdraví, nesmí zůstat popelkou. Další možností, jak přiklonit děti ke sportu, jsou samostatné aktivity města. V Příbrami to může být akce Trenéři ve škole, nebo pořádání různých sportovních akcí. V tomto si vede Příbram celkem dobře. Myslím, že jako dobrý příklad pro mládež působí, když i hlavní představitelé města ukazují svoji náklonost ke sportu, a to zejména aktivním sportováním.

ALEŠ BARÁŠEK, ŠANCE PRO PŘÍBRAM

Zdravý životní styl u dětí a mladých lidí se netvoří náhodou. Pokud má někdo pozitivní vztah ke sportu, zpravidla to má tři hlavní kořeny. Prvním je rodina - aktivní rodiče bývají přirozeným vzorem, podporují své děti a motivují je jít ven, hýbat se a sportovat. Druhým jsou vzory a inspirace. Děti často následují úspěšné sportovce, chtějí se jim podobat, fandí týmům, touží po úspěchu a zážitcích, které sport přináší. Třetím faktorem jsou znalosti a podmínky - kvalitní trenéři, dostupné kroužky a dobře fungující sportovní infrastruktura.

A právě v této třetí oblasti hraje klíčovou roli město. Jeho úkolem je vytvářet materiální podmínky, bez nichž se žádný rozvoj sportu neobejde: sportoviště, tělocvičny, haly či venkovní areály.

Bohužel, v Příbrami je v tomto směru dlouhodobý deficit. Mnohá sportoviště jsou zastaralá, chybí nová sportovní hala, u škol zřizovaných městem nevznikla v posledních letech žádná nová tělocvična. Atletický stadion stále zůstává jen na papíře. Přitom existují města, i v našem blízkém okolí, která tuto oblast dlouhodobě systematicky rozvíjejí a díky tomu vytvářejí pro sportování dětí i mládeže zcela jiné podmínky.

Budování veřejných hřišť je sice chválné a bezpochyby přínosné, ale samo o sobě rozhodně nestačí. Už vůbec nesplňuje nároky, které mají sportovní kluby a organizované sportování - tam je potřeba kvalitní a cíleně budovaná infrastruktura.

Město sice podporuje některé akce, které vyzývají veřejnost k aktivnímu pohybu - například Den sportu pro školáky nebo projekt Trenéři ve škole. To je bezpochyby krok správným směrem, ale nestačí to. Pokud chybí kvalitní zázemí, jsou i ty nejlepší akce jen dočasným impulzem.

Velmi důležitá je také motivace dětí i rodičů. Město by mělo aktivně propagovat sport, spolupracovat s kluby a školami a ukazovat, že pohyb má hodnotu. Sport je jednou z nejučinnějších prevencí celé řady onemocnění - fyzických i psychických. Pomáhá budovat kondici, imunitu, sebevědomí i sociální vazby.

Přesto je potřeba říci jeden nepopiratelný fakt: i přes často mizerné zázemí a nedostačité podmínky je nadšení lidí kolem sportu v Příbrami obdivuhodné. Funkcionáři klubů, trenéři i dobrovolníci dokážou svou energií a nasazením mnohé nedostatky překonat a udržovat sportovní činnost často i na vrcholové úrovni. Právě jejich práce je tím, co umožňuje dětem a mladým lidem sportovat navzdory překážkám.

A nakonec - příklad táhne. Pokud budou ve vedení města lidé, kteří sami žijí aktivně a sportují, dokážou přirozeně inspirovat ostatní. Přejme si, aby nejen toto vedení města vysílalo pozitivnější signály. Právě zde je obrovský potenciál: město, které sport bere vážně, může skutečně změnit životní styl celé generace dětí a mládeže.

■ Rubriku zpracoval:
Stanislav D. Břeň

I starší člověk chce být součástí společnosti a mít kontakt se všemi generacemi

„S tím, jak přibývá seniorů, bude důležité vytvářet prostředí, které je starším lidem přátelské a nevytlačuje je na okraj společnosti,“ říká Kristina Hovorková, která v Příbrami a okolí vede organizaci Fit senior Příbram. A dodává: „V preseniorském věku, tedy mezi 55 a 65 lety, se doporučuje udělat si plán pro důchodový věk.“

SLOGAN VAŠÍ ORGANIZACE ZNÍ „ZÚSTÁŇ V POHYBU, BUĎ FIT SENIOR“. JAKÝ PODÍL PŘÍBRAMSKÝCH SENIORŮ A SENIOREK SE VÁM PODAŘILO OBRAZNĚ ZVEDNOUT Z GAUČE?

Udělal jsem si k našemu rozhovoru pár aktuálních statistik a musím říct, že mě samotnou ta čísla vždy překvapí. Naše organizace se postupně stává velkou a s výrazným dosahem, což přičítáme péstrosti programu zaměřeného na široké spektrum potřeb seniorů.

Aktuálně máme téměř 800 aktivních klientů. Příbram stárne - a i když to není jen místní jev, u nás je podíl seniorů o něco vyšší než ve zbytku Středočeského kraje. Pokud počítáme, že zde žije kolem 7500 lidí ve věku 65+, je jasné, že máme stále spoustu práce před sebou.

ORGANIZUJETE MNOHO RŮZNÝCH AKTIVIT. PŘIBLIŽTE NĚKTERÉ Z NICH. O KTERÉ ČINNOSTI JE NEJVĚŠÍ ZÁJEM?

Když se ptáme nových účastníků, proč k nám přicházejí, nejčastější odpověď zní: „Potřebuji mezi lidmi, jinak se doma zblázním.“ Hned poté následuje zájem o pohybové aktivity - ať už z vlastní motivace, nebo na doporučení lékařů. Naší filozofií je nabídnout pestré - pro seniory různého věku, kondice i zájmů. Momentálně nabízíme 11 typů cvičení, od lekcí na židlích přes tai-či, nordic walking až po posilovnu, a to ve 25 skupinách týdně. Zájem je opravdu velký. Kromě pohybu máme i klubové aktivity - trénování paměti, ruční práce, tvoření, zpívání, tanec, jazyky či technologie. Celkem jde o zhruba dvacet různých programů, včetně specializovaných skupin, jako jsou Makovička a Parkinson klub pro seniory se specifickými potřebami.

NĚKOLIK LET JSTE MĚLI KLUBOVNU V CENTRU PŘÍBRAMI. PROČ JSTE NOVĚ OTEVŘELI DALŠÍ POCOČKU?

Důvod otevření druhé pobočky v Žežické ulici byl jednoduchý, stávající klubovna Na Příkopěch je kapacitně naplněná a pro rozšíření nabídky jsme potřebovali nové prostory. Od začátku jdeme cestou, že nebudujeme jedno velké centrum, ale hledáme místa po celém městě, aby seniorům byla

nabídka co nejbližší. Logicky jsme se poohlíželi po sídlišti, původně jsme hledali kolem náměstí 17. listopadu, nakonec se ukázalo jako ideální využít volnou místnost v Žežické, kde jsme doplnili už tak pestrá nabídku služeb, a město nás v tom podpořilo, za což jsme velmi vděční. Kromě dvou kluboven poskytujeme služby i na dalších šesti místech v Příbrami, především v tělocvičnách a cvičebních sálech.

Z OKOLNÍCH OSAD NEBO OBCÍ LIDÉ DOJÍŽDĚJÍ, NEBO VY CESTUJETE ZA NIMI?

Před pěti lety jsme začali rozvíjet další pojetí služby, právě jako reakci na seniory dojíždějící z okolních obcí, kteří měli problém s náročným cestováním městskou hromadnou dopravou. Proto jsme vytvořili Kluby Fit senior, kde my přijedeme za nimi. Vyjíždíme do 13 obcí okolo Příbrami a pravidelně zde organizujeme setkávání seniorů s naším programem. Tyto kluby probíhají jednou týdně a kombinují to nejlepší z toho, co nabízíme. Jsme s tímto konceptem velmi spokojeni, protože je o něj velký zájem, vytvářejí se zde hezká společenství a senioři oceňují možnost nesedět doma a pracovat na svém rozvoji.

V ŽEŽICKÉ ULICI PŮSOBÍ TAKÉ SENIOR POINT PŘÍBRAM. NAKOLIK SI OBĚ ORGANIZACE ZAMĚŘENÉ NA SENIORY KONKURUJÍ A NAKOLIK SPOLUPRACUJÍ?

Jak je myslím jasné z již uvedených čísel, obě organizace mají plné ruce práce pokrýt poptávku. Pro seniory je pak výhodou mít možnost vybrat si organizaci, která jim více sedí. Obě tak máme své skalní příznivce, ale mnoho klientů se nám prolíná. Řekla bych, že se i programově vhodně doplňujeme a komunikace probíhá bez problémů, což potvrzuje i skvělé přijetí v pavilonu na Žežické.

JAK JE FIT SENIOR FINANCOVÁN? A KOLIK PLATÍ ZA AKTIVITY SAMOTNÍ ÚČASTNÍCI?

Náš program je rozdělen do dvou směrů. Preventivní program je symbolicky zpoplatněný a hlavními součástmi jsou různé druhy cvičení a výuka jazyků, přičemž účast seniorů se pohybuje mezi 45 a 70 korunami za lekci, tedy na polovinu či třetinu běžné komerční ceny. Sociálně aktivizační služba je pro klienty zdarma. Nevytváříme zisk, naopak se snažíme získávat zdroje na dofinancování. Největší zdroj představuje dotace od Středočeského kraje na poskytování sociálních služeb, významně nás podporuje i město Příbram a obce, do kterých dojíždíme. Část nákladů pokrýváme i z příspěvků seniorů. Usilujeme o vícezdrojové financování, každoročně získáváme dotace od nadací, letos například od Výboru dobré vůle - nadace Olgy Havlové nebo Nadace J. A. Sládka místních Kovohutí. Velmi důležitá je také materiální podpora formou darů, sníženého nájemného nebo bezplatných služeb

Ředitelka Fit senioru Příbram Kristina Hovorková.

Foto: Eva Milcová

od partnerů a práce dobrovolníků. Každý rok je to boj, letos je rozpočet opravdu napjatý, a proto si všech podpory našich partnerů velmi vážíme a děkujeme za ni.

O SENIORECH SE OBČAS MLUVÍ JAKO O HOMOGENNÍ SKUPINĚ S OBDOBNÝMI ZÁJMY A STAROSTMI. PŘITOM TO REALITU ODŘÁŽÍ POUZE VELMI OKRAJOVĚ. CO JSTE SE ZA DOBU, KDY VEDETE FIT SENIOR, NAUČILA O LIDECH V POKROČILEJŠÍM VĚKU?

Setkávám se s mnoha příběhy a vždy mě překvapí pokora, se kterou senioři přistupují k životu, i přes náročné životní osudy a překážky každý den bojují a váží si maličkostí. Málodky si řeknou o pomoc, a naopak sami chtějí pomáhat. Mně se se seniory pracuje velmi dobře a vyvracím, že by byli protivní či podobné přívlastky, kterými jsou karikováni.

Ano, jsou zranitelnější, důvěřivější, hůře se pohybují či slyší, a to je právě to, co by měli ostatní lidé přijímat a tolerovat. Určitě mluvím za všechny kolegy a shodneme se, že nás práce se seniory nabíjí energii a jsou nám velkou inspirací.

JSOU PODLE VÁS LIDÉ V SENIORSKÉM VĚKU SPOKOJENI SE SVÝM ŽIVOTEM A FUNGOVÁNÍM SPOLEČNOSTI?

Mohlo by to být lepší. Klienti mi říkají, že je lidé, a to třeba i na úřadech, automaticky považují za hloupé a to je přece strašné. Zvlášť když vám to říká člověk s několika tituly. Neochota a pocit přehlížení je to, s čím se setkávají. Kdyby si každý uvědomil svou smrtelnost a to, že jednou bude starý a pomalejší, určitě by byla tolerance ve společnosti vyšší. A pozor, tolerance není přehlížení. Člověk si stále přeje být součástí společnosti a mít možnost interakce se všemi generacemi. Toto vnímání se musí změnit.

Kristina Hovorková

Od roku 2012 se věnuje seniorům a buduje organizaci Fit senior Příbram. Tento zapsaný spolek má v současnosti 800 aktivních seniorů a vloni hospodařil s výnosy 3,2 milionu (dotace činily 2,6 milionu korun) a náklady tři miliony korun. Kristina Hovorková vystudovala sociální práci na Vysoké škole zdravotnictví a sociální práce sv. Alžběty a získala titul magistra.

STÁRNUTÍ POPULACE JE DLOUHODOBÝM SPOLEČENSKÝM TÉMATEM. JE Z VAŠEHO POHLEDU PŘÍBRAM PŘIPRAVENA NA ROSTOUCÍ PODÍL OBČANŮ VE VYŠŠÍM VĚKU? POKUD NE, CO BY SE MĚLO ZMĚNIT A ZLEPŠIT?

K problému je potřeba přistoupit strategicky a s dostatečným předstihem. Příbram má velmi dobrý systém sociálních služeb, který je třeba kapacitně posílit, ale to je jen část celku. Senior neznamená jen potřebu domova pro seniory, je nutné řešit také malometrážní bezbariérové bydlení, veřejný prostor, dopravu, zdravotnictví, možnost pracovat na zkrácený úvazek, komunitní život a další služby. Je důležité vytvářet prostředí, které je starším lidem přátelské a nevytlačuje je na okraj společnosti. Na republikové úrovni vznikají strategické plány přípravy na stárnutí populace, které by se měly promítat i do krajů, měst a obcí, přičemž velký důraz je kladen na prevenci jako nástroj oddálení závislosti seniora na systému. My takovou prevenci vytváříme, a protože je zájem o rozšiřování našich služeb do regionu, požádali jsme od roku 2026 Středočeský kraj o navýšení kapacity, což nám bylo zamítnuto z důvodu nízké priority, to je pro nás těžko pochopitelné.

PŘÍBRAM VÁS PODPOŘILA?

Město Příbram náš příspěvek letos navýšilo, což nám umožnilo otevřít právě novou klubovnu

a rozšířit další aktivity. Nutné je podotknout, že to, co by měla zajistit veřejná správa i komerční subjekty, je jen jedna strana mince, druhá je osobní odpovědnost každého z nás. Obecně mi chybí určitá flexibilita a přijetí, že stáří přináší změny. Například včasné přestěhování do menšího bytu s dostupnými službami snižuje náklady a odpadá náročná péče o velkou nemovitost. Stejně tak návrat k vícegeneračnímu bydlení může být výhodný pro všechny.

PRO MNOHO SENIORŮ JE KRITICKÝ PŘECHOD Z PRACOVNÍHO ŽIVOTA DO PENZE. JAK SE NA TENTO PŘEROD PŘIPRAVIT A VYROVNAT SE S NÍM?

To říkáte velmi přesně, navíc velká část lidí si stárnutí nepřipouští, dokud není vlastně pozdě. Obecně se doporučuje udělat si plán v presenior-ském věku, tedy mezi 55 a 65 lety. Základní otázky se týkají bydlení – bude mi vyhovovat, až nebudu moci, protože nyní je ještě prostor pro investice nebo úpravy. Kde jsou dostupné služby? Kde je rodina? Jak se blíží odchod do důchodu, je vhodné promyslet, jak nahradíme pohyb a sociální vazby, které práce poskytovala. To, že s kolegou proberu počasí, plány na víkend nebo že do práce dojdou pěšky a celý den jsem na nohou, pak lidem chybí a je třeba tento výpadek kompenzovat, jinak nám to hlava i tělo rychle vrátí. Důležité je řešit zdravotní problémy včas, neodkládat operace, chodit na prevenci a posilovat zdraví vlastním

příčiněním – pohybem, zdravou stravou a duševní aktivitou. Pokud něco seniory opravdu trápí, je to špatné zdraví, proto by každý měl udělat maximum. Do této životní etapy vstoupíte klidněji, když máte plán.

JSOU LIDÉ, A NEJEN STARŠÍ, KTEŘÍ SE Z RŮZNÝCH DŮVODŮ NECHTĚJÍ ZAPOJOVAT DO ORGANIZOVANÝCH AKTIVIT. CO BYSTE PORADILA SENIORŮM, KTEŘÍ NECHTĚJÍ NIKAM DOCHÁZET, ALE PŘESTO CHTĚJÍ ZŮSTAT FYZICKY I PSYCHICKY FIT? EXISTUJE NĚJAKÉ ZÁKLADNÍ A JEDNODUCHÉ DOPORUČENÍ?

Už to, že si člověk uvědomí potřebu přemýšlet o naplnění této životní etapy, je první krok, který chválíme. Dále platí to, co jsem zmínila výše: pohyb, duševní aktivita, sociální kontakty, finanční a materiální příprava – to je několik bodů, které doporučuji promyslet. Líbí se mi motto, že člověk je starý v okamžiku, kdy se odmítá učit novým věcem, a v tom je velká pravda. Najděte si nové hobby, věnujte se tomu, na co jste celý život neměli čas – a to vše lze i bez klubů seniorů. Nečekejme, že se o nás někdo postará, přijměme vlastní zodpovědnost, ale neostýchejme se přijmout pomoc.

■ Stanislav D. Břeň

inzerce

Divadlo A. Dvořáka Příbram

**PŘED
PLATNÉ | 20
26**

V PRODEJI OD 3. 11. 2025
v obchodním oddělení Divadla A. Dvořáka Příbram

MĚSTO PŘÍBRAM

Za finanční podpory Středočeského kraje a MK ČR.

prodej online

predplatne-divadlopribram.eu

Předávání certifikátů: úspěch mladých studentů anglického jazyka

Slavnostní předávání certifikátů Cambridge English v Příbrami potvrdilo, že vytrvalost a snaha o zdokonalování v jazycích přináší výsledky. Pro mladé studenty je certifikát důkazem jejich schopností, ale také cenným klíčem k novým vzdělávacím i životním příležitostem.

Ve čtvrtek 4. září se v prostorách Zámečku-Ernestina uskutečnila slavnostní akce spojená s předáváním mezinárodních certifikátů Cambridge English. Tuto událost připravilo Jazykové a vzdělávací centrum aspire společně se svým partnerským zkouškovým centrem - Evropským centrem jazykových zkoušek, a to za účasti pedagogů, rodičů i představitelů města.

Certifikáty si převzali úspěšní absolventi zkoušek, kteří prokázali své jazykové dovednosti na úrovních od Pre A1 až po C1. Letos byl zaznamenán rekordní počet účastníků - zkoušky složilo a certifikát převzalo 100 studentů.

Pro menší děti šlo o první zkušenost se zkouškami tohoto typu, starší žáci a studenti pak díky certifikátům získávají výhodu při dalším studiu. U přijímacích řízení na střední školy mohou za certifikát získat body navíc, u maturitní zkoušky zase certifikát na vyšších jazykových úrovních nahrazuje školní část maturity z anglického jazyka.

Místostarosta města Příbram Vladimír Karpíšek ve svém projevu ocenil práci škol i studentů a zdůraznil význam kvalitní jazykové přípravy

Jazykové certifikáty Cambridge English si letos převzala stovka žáků a studentů.

Foto: aspire

pro budoucnost mladých lidí i rozvoj regionu. Reprezentanti Evropského centra jazykových zkoušek připomněli, že Cambridge certifikáty patří mezi nejuznávanější doklady jazykové způsobilosti na světě a otevírají studentům dveře k dalšímu vzdělávání i k mezinárodnímu uplatnění. Účastníci akce ocenili nejen individuální úspěchy studentů, ale také dlou-

hodobou práci lektorů a učitelů, kteří své žáky na zkoušky systematicky připravují.

■ Hana Horáková

Jazykové a vzdělávací centrum aspire

Hornické muzeum Příbram připravilo program pro 17. listopad i adventní čas

V Den boje za svobodu a demokracii bude otevřen Památník Vojna Lešetice, kde se uskuteční komentované prohlídky, tematické výstavy a pietní akt za oběti nesvobody. Muzeum dále připravuje řadu adventních akcí, výstavy betlémů a vánoční koncert.

Památník Vojna. Foto: Hornické muzeum Příbram

Při příležitosti státního svátku - Dne boje za svobodu a demokracii - bude v pondělí 17. listopadu Památník Vojna Lešetice otevřen široké veřejnosti. Připraven bude také

doprovodný program. Od 9.00 do 16.00 budou v areálu bývalého pracovního tábora probíhat komentované prohlídky, návštěvníci si budou moci prohlédnout i tematickou výstavu s názvem 17. listopad 1939 a 1989 na Příbramsku. Její první část nabízí pohled do méně známé kapitoly našich moderních dějin a přibliží likvidaci Vysoké školy báňské 17. listopadu 1939 nacistickými okupanty a odvláčení 16 jejich studentů do koncentračního tábora v Sachsenhausenu. Druhá část výstavy pojednává o událostech po 17. listopadu 1989 v Příbrami.

K vidění bude také nová výstava připravená akademickým malířem Ivanem Bukovským. Ve 13.00 se uskuteční pietní akt za oběti nesvobody za účasti pamětníků, zástupců Středočeského kraje a dalších hostů.

Na předvánoční čas chystá Hornické muzeum Příbram doprovodný program pro děti i dospělé. V pobočce Muzeum zlata Nový

Knín bude od 25. listopadu do 17. prosince a od 27. do 30. prosince k vidění výstava betlémů a historických vánočních pohlednic. Tradiční výstavu Příbramské betlémy mohou zájemci navštívit od 5. prosince do 4. ledna ve výstavním sálu dolu Vojtěch. Akce Vánoce v hornickém domku a Štědrovečerní šichta v Prokopské štolě jsou naplánovány na víkend 13.-14. prosince, stejně jako Vánoce ve Skanzenu Vysoký Chlumec. Stříbrná neděle 14. prosince nabídne adventní koncert sborů Arytmie a Gambale.

Podrobnosti k adventnímu programu najdete na webu muzeum-pribram.cz a v příštím čísle Kahanu.

■ Stanislava Charvátová

Hornické muzeum Příbram

Příbramský obchvat získal další povolení

Projekt výstavby jihovýchodního obchvatu Příbrami, konkrétně části 2., která má vést od Brodu do Bohutína, postoupil do další fáze. Městský úřad Příbram vydal tzv. koordinované závazné stanovisko a jednotné environmentální stanovisko k přeložce silnice I/18, která má odlehčit dopravě v centru města. Rozhodnutí je v plném znění dostupné na úřední desce města Příbram (elektronicky: edeska.pribram.eu/eDeska).

Žádost o vydání stanoviska k projektu podalo Ředitelství silnic a dálnic ČR (ŘSD), které zajišťuje přípravu stavby prostřednictvím projekční kanceláře Valbek. Dokumentace byla úřadům předložena v letošním srpnu.

Stanovisko příslušného úřadu potvrzuje, že záměr není v rozporu s územními plány dotčených obcí ani se zájmy státní památkové péče. Z pohledu ochrany životního prostředí je stavba označena za přípustnou, avšak její realizace musí splňovat řadu podmínek.

Tyto podmínky se týkají zejména ochrany vodních toků a hospodaření s dešťovou vodou. Projekt počítá například s vybudováním retenční nádrže o objemu přes dva tisíce kubíků, která bude sloužit k regulaci odtoku. Stroje používané na stavbě musí mít ekologicky odbouratelné náplně a nesmějí být parkovány v záplavových územích. Zemina ani stavební materiál nesmí být skladován v blízkosti vodních toků, aby nedošlo k jejich ohrožení při zvýšených průtocích. Zároveň je nutné dodržet

technické normy pro křížení komunikací s odvodňovacími zařízeními. Průběh výstavby bude podléhat kontrole vodoprávních úřadů, Povodí Vltavy i Státního pozemkového úřadu.

Podaná žádost se vztahuje k posouzení dokumentace pro stavební řízení. O umístění stavby již bylo rozhodnuto - v souladu s územně plánovací dokumentací kraje i města bylo před dvěma lety vydáno pravomocné územní rozhodnutí. Samotná trasa obchvatu je součástí územního plánu Příbrami už od počátku tohoto století. Podle schválené dokumentace se nová silnice odpojí od současné komunikace I/18 před obcí Bohutín a na konci trasy se okružní křižovatkou napojí na silnici I/66 a Brodskou ulici. Cílem projektu je odklonit tranzitní dopravu, která nyní zatěžuje Příbram, zejména pak městskou část Březové Hory. Trasa této části obchvatu prochází katastry Bohutína, Tisové u Bohutína, Narysova, Zdaboře, Žezic, Brodu u Příbramě a samotné Příbrami.

Téma obchvatu je v Příbrami dlouhodobě předmětem diskusí. Město i některé okolní

obce a osady očekávají, že jeho realizace výrazně zlepší dopravní situaci a odlehčí centru od tranzitní dopravy.

Naopak některé městské části, například Zdaboř, Žezice a Brod, se obávají zvýšení hluku, exhalací a intenzity dopravy. Tyto části města v lednu 2022 podepsaly s příbramskou radnicí memorandum, kterým obsahuje závazek města financovat výstavbu protihlukových stěn v případě, že je nezajistí samotný investor, tedy ŘSD. Ten s jejich realizací v projektu nepočítá, protože podle hlukových simulací nejsou zákonné limity překročeny. Výbory zmíněných osad se s městem zároveň dohodly na dalších opatřeních ke zmírnění dopadů provozu obchvatu, včetně vytvoření fondu, který by soustřeďoval prostředky na případnou výstavbu protihlukových stěn.

■ Stanislav D. Břeň

inzerce

PBTisk a.s.
Dělostřelecká 344, Příbram I (Balonka)

HLEDÁ ZÁJEMCE NA POZICI

**OPERÁTOR POLYGRAFICKÝCH STROJŮ
MANIPULANT**

**TVÁ PRÁCE PROMĚNÍ PAPIR, BARVU
A STROJE V NĚCO, CO VONÍ NOVOTOU
A ČTE SE PO CELÉM SVĚTĚ**

- ☒ čisté, přátelské prostředí tiskárny
- ☒ stačí chuť se učit, vhodné i pro absolventy
- ☒ práce na 3 směny / nepřetržitý provoz
- ☒ dotované stravné, výběr ze 4 jídel

606 659 846

prace@pbtisk.cz

www.pbtisk.cz

**PERSONAL
REALITY**

**POBOČKA
ŽEBRÁK
NÁMĚSTÍ 86**

**Realitní makléř
ve Vaší lokalitě**

Vlastimil Žurek
+420 605 232 246
zurek@personalreality.cz

**Co zajistím pro úspěšný
prodej Vaší nemovitosti:**

- Profesionální fotografie
- Videoprohlídky
- Virtuální prohlídky
- Rozsáhlá propagace na sociálních sítích
- Inzerce na více než 40 realitních serverech
- Fotografie a video z dronu
- Homestaging
- 3D půdorysy

vlastimilzurek.cz | personalreality.cz

Cestovatel mezi Vysokou Pecí a Kozičínem

Město Příbram ve spolupráci se studiem-relinkt představilo první krok k realizaci Strategie obnovy a rozvoje krajinných reliktů. Pilotní projekt s názvem Cestovatel má symbolicky i fyzicky obnovit historickou stezku mezi Kozičínem a Vysokou Pecí, která zanikla zejména v důsledku modernizace zemědělství. V čase podzimní rovnodennosti se přímo na místě uskutečnilo první setkání s veřejností.

Společné sázení stromu na obnovované cestě mezi Vysokou Pecí a Kozičínem. Foto: Stanislav D. Břeň

Cestovatel (svým tvarem připomíná poutníka) je pojmenování obnovované cesty, která stáletí sloužila mezi Vysokou Pecí a Kozičínem. Do její revitalizace se pustilo studio-relinkt

ve spolupráci s městem Příbram, místními zemědělci, Osadním výborem Kozičín, odborníky i dobrovolníky. Jde o první projekt, který navazuje na studii, která mapovala zaniklé krajinné prvky (podrobnosti přinesl Kahan 7-8/2025). Cílem je nejen vytvořit pěší propojení, ale také místo setkávání či environmentálního vzdělávání.

MOKŘADNÍ, A POZDĚJI ZMELIOROVANÁ LOUKA

Podle historických map vedla cesta nejpozději od 16. století z oblasti dnešního Vysokopeckého rybníka k obci Kozičín, přičemž sloužila k dopravě mezi mlýny, hamry a hornickými provozy. Postupem času však zanikla v důsledku intenzifikace zemědělství a meliorací. Název lokality Na Luhowském dodnes připomíná někdejší mokřadní charakter krajiny. Autoři projektu zmapovali mj. právě systém meliorace, který je částečně ucpaný a částečně funkční. Mapa louky se šrafováním v místech, kde podle místního šetření i satelitních map vede odvodnění, připomíná obří vodní radiátor.

První fáze projektu zahrnuje obnovení přibližně dvoumetrového pásu cesty formou vysečení luční trávy, umístění dřevěných sloupků s QR kódy vedoucími na podrobnější informace, instalaci lavičky a výsadbu prvního stromu budoucí aleje. K tomu poslednímu došlo v neděli 21. září během terénní exkurze s diskusí mezi Vysokopeckým rybníkem a Kozičínem.

Součástí procházky s výkladem, kterého se účastnila dvacítká zájemců, byly další zážitkové prvky jako např. sound walking. Lidé se rozdělili na dvě skupiny. Jedna si zavázala oči

šátkem a druhá ji provázela přes louku. Během tohoto experimentu bylo možné vnímat krajinu jinými smysly než dominantně očima. Poté si obě skupiny vyměnily role a následně mohl každý sdělit, co prožíval. U některých vystoupily zvuky v okolí, další vnímali chůze po hrubém povrchu pole, jiní pociťovali vedro otevřeného vyprahlého prostoru.

HLAS V PARLAMENTU VĚCÍ

Součástí projektu je i vzdělávací program Parlament věcí, který propojuje environmentální vzdělávání s uměním a filosofií. Tento koncept, který vychází z myšlenek francouzského filosofa a sociologa Bruna Latoura, se snaží dát věcem včetně přírody váhu v politické debatě. Tento dosud „němý“ hlas mohou artikulovat i reprezentovat jen lidé.

V rámci procházky došlo také na kruh přání, kdy účastníci poznačili na papírky své představy spojené nejen se vznikající cestou. Mnohá přání a názory vyslovené uprostřed louky po společné dvouhodině měly hloubku myšlenkovou či duchovní, výstižnost, naléhavost i poetičnost.

V rámci další fáze v letech 2026 a 2027 se navrhuje rozšíření aleje, doplnění naučných prvků, obnova drobných krajinných struktur a zlepšení ekologické hodnoty území. Výsadby a úpravy by měly probíhat v koordinaci s místními zemědělci a obyvateli Kozičina.

■ Stanislav D. Břeň

Pokuty z D4 jdou do milionů korun

Od začátku tohoto roku město Příbram převzalo agendu měření úsekové rychlosti na části nového úseku dálnice D4 mezi Příbramí a Pískem. Město Příbram vystupuje jako správní orgán, který ve správním řízení projednává přestupky tímto způsobem zjištěné, samotné měření nezajišťuje, přebírá data ověřená Policií ČR.

Město Příbram v letošním roce do konce září obdrželo z pokut za překročení rychlosti na dálnici D4 ve své správní působnosti příjem téměř šest milionů korun. Konkrétně se jednalo o 5 801 440 korun za 7255 oznámených přestupků. Nejvyšší příjem eviduje úřad za červenec (953 100 korun, 893 přestupků) a květen (918 400 korun, 889 přestupků).

V rozpočtu města na rok 2025 byl pro všechny pokuty z měření rychlosti v působnosti příbramského dopravního úřadu, včetně těch z D4, plánován příjem 4,5 milionu korun.

Provoz systému vytváří i nové náklady. „Výkon agendy na úseku kontrolního měření

rychlosti na dálnici D4 vytváří Městskému úřadu Příbram provozní náklady, které jsou dosud ve výši přibližně 1 400 000 korun. Tyto náklady zahrnují především výdaje na poštovní služby a pak také platy zaměstnanců, kteří tuto agendu vykonávají,“ informoval Jan Novák z Dopravního úřadu Městského úřadu Příbram. „Softwarové a hardwarové vybavení využívané pro tuto činnost bylo pro agendu přestupkového řízení pořízeno a provozováno již před zahájením uvedeného měření,“ vysvětlil Jan Novák.

Město není provozovatelem samotného měření. Technicky je zajišťuje společnost Via Salis

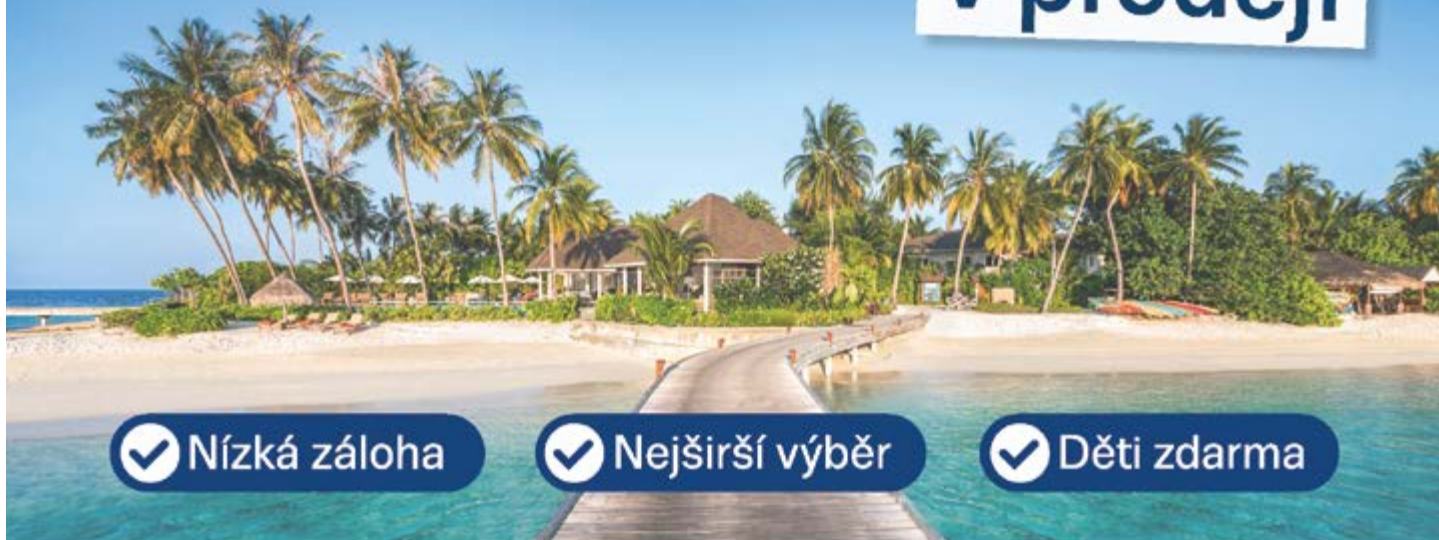
na základě koncesní smlouvy uzavřené s Ředitelstvem silnic a dálnic. Získaná data z měřících systémů validuje a předává k řízení Policie ČR. „Z právního hlediska se tedy nejedná o to, že by koncesionář pokutoval řidiče - provozuje pouze technické zařízení a jeho výstupy předává Policii ČR, která, jako orgán veřejné moci, zajišťuje další kroky podle zákona o provozu na pozemních komunikacích,“ dodal Jan Novák.

■ Stanislav D. Břeň

invia

Léto 2026 v prodeji

✓ Nízká záloha

✓ Nejširší výběr

✓ Děti zdarma

📍 Střelecká 27, Příbram

☎ 775 914 277

✉ pribram@invia.cz

AKCE AKCE AKCE AKCE AKCE AKCE AKCE

sedací souprava
Duo Ever
267x217 cm

20 900,- -skladem **6 999,-**

šatní skříň
Nada 200
dub artisan

6 999,-

sedací souprava
Hugo mini
217x160 cm

14 900,- -skladem **7 990,-** -oboustranná

obývací stěna
Franco
260 cm

7 990,- -skladem **5 999,-** -bílý lesk

pohodlné křeslo
Cobra

velký výběr komod
od 999,-

posuvné dveře 70,80,90 cm

od 2 090,-

šatní skříň

-šíře od 48 cm do 300 cm
-výška od 180 cm do 245 cm
různé barvy

NOVĚ
vysoko-zátěžové židle
nosnost 155 kg
velký výběr

VÝPRODEJ Z EXPOZICE =VÝRAZNÉ SLEVY

kuchyně
různé šířky
od 8 999,-

skříň
od 3 390,-

LPNÁBYTEK
VELKOOBCHOD - MALOOBCHOD

Sedlčany
Zberazská 558
264 01

(vedle zverimexu Sirotek)

PO-PÁ: 8:30-17:00 hod.

SO: 9:00-11:30 hod.

tel.: +420 608 444 916

jsme s Vámi 34 let

Sportování na podzim

Zimní období v Příbrami přináší řadu příležitostí k aktivnímu odpočinku, pohybu i relaxaci. SZM připravila pro veřejnost napříč svými středisky program, který je určen všem generacím – od dětí po seniory.

OVíkendech bruslí v malé hale široká veřejnost, v úterý a ve čtvrtek mají hodinu ve velké hale seniory.

Foto: SZM

Na zimním stadionu probíhá každou sobotu a neděli od 14.00 do 16.00 veřejné bruslení v malé hale. V době bruslení je otevřena půjčovna bruslí i občerstvení, v hale hraje hudba a část ledové plochy je vyhrazena pro malé děti. V dětském prostoru je možné využít hrazdičky, které slouží jako opora pro začínající bruslaře.

Každé úterý a čtvrtek od 11.00 do 12.00 je velká hala zimního stadionu vyhrazena seniorům. Tato hodina bez rušivých vlivů nabízí bezpečné prostředí pro pohyb, protažení těla i společenské setkávání.

V areálu Nový rybník se od října opět rozběhl zimní provoz sauny. Pondělí a čtvrtek jsou určeny mužům, úterý a pátek ženám, vždy od 14.00 do 21.00. Ve středu, o víkendech a svátcích je možné využít privátní saunu po předchozí rezervaci. V těchto dnech je sauna otevřena od 10.00 do 21.00 a nabízí prostor pro regeneraci a odpočinek.

Novinkou letošní sezony je možnost pronájmu sportovní haly na badminton s možností využití karty MultiSport. Rezervace probíhá e-mailem nebo telefonicky, dostupnost je možné ověřit online. Vybavení si zde můžete zapůjčit.

Plavecký bazén a sauna v aquaparku jsou v běžném provozu. V dopoledních hodinách jsou určeny pro výuku plavání žáků příbramských škol, odpoledne pak slouží plaveckému klubu a veřejnosti. V provozu jsou také tobogany.

Aktuální informace o provozu jednotlivých středisek, rozpisu drah, případné změny rozvrhů a další důležité novinky najdete na webech szmpb.cz a na fb.com/szmpbrbiam.

■ **Kateřina Jahelková**

Sportovní zařízení města Příbram

Pod Svatou Horou objevovali Katalánsko

Slunce, hory, moře, fotbal, umění i výborné jídlo – to všechno čekalo na žáky základní školy pod Svatou Horou při výukovém pobytu ve Španělsku. Místo školních lavic poznávali svět na živo, mluvili anglicky i španělsky, ochutnávali místní speciality a nasávali rytmus španělské kultury. Poznávali její vůně, barvy i chutě. Každý rozhovor, úsměv nebo drobná situace v obchodě se stal malou lekcí – o komunikaci, otevřenosti i odvaze zkoušet nové věci.

První den pobytu se nesl v duchu poznávání jednoho z nejkrásnějších měst Evropy – katalánské Barcelony. Žáci navštívili baziliku Sagrada Família, mistrovské dílo Antonia Gaudího, kde se zúčastnili anglicko-španělského programu. Dozvěděli se o autorovi stavby a o tom, jak jeho práce spojuje přírodu, architekturu a víru. Zblízka si prohlédli slavné fasády, vitráže i charakteristické věže, které jsou barcelonským symbolem. Poté následovala projížďka srdcem města – od Arc de Triomf až po sochu Kryštofa Kolumba. Děti se prošly po slavné ulici La Rambla, navštívily přístav a den zakončily na španělském náměstí (Plaça d'Espanya), odkud se otevřel nádherný výhled na město.

Druhý den patřil sportu a přírodě. Dopoledne žáci navštívili muzeum FC Barcelony, které přibližuje bohatou historii tohoto klubu. Vzhledem k rozsáhlé rekonstrukci se tentokrát podívali pouze do interaktivní expozice – ale i ta nabídla mnoho. Díky multimediálnímu projekcím a trofejím mohli nahlédnout do zákulisí a pocítit atmosféru zápasů, které v minulosti prožívaly spousty fanoušků. Odpoledne se skupina vydala do hor – k Montserrat, jednomu z nejvýznamnějších poutních míst Španělska. Žáci vystoupali ke klášteru s Černou Madonou, patronkou Katalánska, a obdivovali neobvyklé skalní útvary, které vytvořila sama příroda. Skvělým zpestřením byly tradiční trhy konající

se pod klášterem, kde mohli ochutnat domácí sýry, med či jiné speciality.

Další den patřil katalánskému venkovu. Výprava začala na rýžových polích u městečka Pals, kde se žáci dozvěděli, jak se rýže v oblasti pěstuje, sklízí a zpracovává. Při procházce starobylým městem Pals následně mohli obdivovat kamenné uličky, věž z 11. století a malebné výhledy na krajinu Costy Brava. Odpoledne pokračovali do Girony, města se středověkými hradbami, slavnou židovskou čtvrtí a legendou o mouchách svatého Narcise – podle pověsti právě tyto mouchy ochránily město před francouzskými vojákami a od té doby jsou symbolem Girony. Jejich motiv najdete na suvenýrech, fasádách i ve znaku města.

Poslední výletový den spojil tradici s uměním. V lisovně olivového oleje, kde se zároveň vyrábí místní víno, žáci sledovali celý proces výroby – od sběru hroznů po lisování a zrání. Na závěr ochutnali sýry, chleba s olivovým olejem a uzeniny, díky čemuž mohli poznat autentické španělské chutě. Závěr dne patřil muzeu Salvadora Dalího ve Figueres. Barevné, bláznivé, surrealistické stavbě – přesně takové, jako sám autor. Žáci si odnesli nejen nové poznatky o umění, ale i inspiraci, že tvořivost nezná hranic.

Výukový pobyt ve Španělsku byl víc než jen školní výlet – byl to pobyt plný poznávání, komunikace a osobních prožitků. Žáci rozvíjeli jazykové dovednosti, učili se spolupráci, samo-

Výukový pobyt ve Španělsku byl víc než jen školní výlet – byl to pobyt plný poznávání, komunikace a osobních prožitků.

Foto: ZŠ pod Svatou Horou

statnosti i odpovědnosti a zároveň propojovali dějepis, zeměpis, přírodopis i cizí jazyky do jednoho velkého dobrodružství. Každý den přinášel nové výzvy – ať už při poznávání památek, ochutnávání místních specialit nebo při snaze objednat si a domluvit se ve španělštině či angličtině. Domů se vrátili s hlavou plnou vědomostí, srdcem plným zážitků a s pocitem, že učení dává největší smysl, když se prožívá všemi smysly.

■ **Gabriela Dvořáková**

ZŠ pod Svatou Horou

MASOZÁVOD ŘETĚZCE KAUF LAND JE ZÁRUKOU KVALITY ZNAČKY

Masozávod v Modleticích je již 22 let srdcem zpracování masa obchodního řetězce Kaufland v České republice. Každý den zde více než 400 zaměstnanců zpracuje v průměru 175 tun masa, které putuje do všech prodejen Kaufland v Česku a na Slovensku. Výsledkem jsou produkty značky K-Mistři od fochu z Modletic!, kterých si zákazníci i odborná veřejnost cení pro jejich kvalitu, čerstvost a poctivě řemeslné zpracování.

Jako jeden z předních zpracovatelů masa a masných výrobků v České republice se masozávod v Modleticích vyznačuje komplexním přístupem k celému výrobnímu procesu. Každý kus masa je v Modleticích pečlivě zkontrolován, vytříděn a zpracován výhradně ručně. Tradiční přístup k řemeslu je však zároveň podporován moderními technologiemi, které zvyšují efektivitu výroby a šetří životní prostředí.

KONTROLA SUROVIN A DŮRAZ NA ČERSTVOST
Kvalita surovin a obalových materiálů je pro masozávod zcela zásadní. Celý výrobní proces od bourání masa, přes výrobu mletého masa a klobás až po závěrečné balení probíhá

kompletně pod jednou střechou, což umožňuje důsledně sledování každého kroku. Při příjmu prochází maso detailní kontrolou včetně mikrobiálních testů ve vlastní laboratoři, měření pH, teploty, optické kontroly a dalších testů. Díky rychlému zpracování, vysokým hygienickým standardům a okamžité distribuci jsou zákazníkům dodávány vždy čerstvé výrobky.

Denně se zde zpracuje průměrně 175 tun vepřového a hovězího masa, ze kterého se vyrábí balené čerstvé maso, mletá masa, masné výrobky jako např. klobásy, sekaná a uzená masa pro zákazníky 145 prodejen Kaufland v České republice a dalších 85 na Slovensku. „Přestože soběstačnost České republiky ve vepřovém masu nepřesahuje 45 %, daří se nám naplnit potřeby nákupu vepřových půlek od českých dodavatelů, a tím podporovat místní produkci,“ říká Vladimír Janda, vedoucí provozu masozávodu Modletice, který zde pracuje od jeho otevření v roce 2003.

Kaufland nastavil velmi vysoké standardy kvality v oblasti čerstvého masa a masných výrobků již

od samého začátku. Právě tento závazek vede celý tým masozávodu nejen k pevnému dodržování přísných pravidel, ale také k neustálému rozvoji a inovacím. Vysokou úroveň práce celého týmu potvrzuje i fakt, že je masozávod v Modleticích každoročně držitelem certifikátu IFS food (International Featured Standards) na nejvyšší úrovni.

PROPOJENÍ TRADIČNÍHO ŘEMESLA S MODERNÍMI TECHNOLOGIEMI

V masozávodu je také kladen velký důraz na vzdělávání nové generace řezníků. V areálu je zřízena speciální učňovská dílna, kde pod vedením zkušených odborníků získávají mladí pracovníci potřebné znalosti a dovednosti, které propojují tradiční řemeslo s moderními výrobními postupy.

Automatické linky, robotické technologie, pokročilé dopravníkové systémy či plně automatické sklady surovin výrazně zvyšují efektivitu výroby a zároveň snižují dopad na životní prostředí. K tomu přispívá i moderní čistírna odpadních vod, která je součástí areálu.

Dvě města, dvě školy, jedno partnerství

Devátým rokem pokračuje spolupráce mezi ZŠ Školní a Oberschule Gottfried Pabst von Ohain v německém Freibergu. Každý rok se žáci i učitelé obou škol těší na výměnný pobyt, během něhož mají možnost poznat život svých vrstevníků v partnerské zemi, zažít německou školu a výuku v ní a navázat nová přátelství.

Letos byla řada na českých žácích a učitelích, kteří se v pondělí 29. září vydali do saského Freibergu. Po příjezdu nás ve škole přivítali němečtí přátelé krátkým tanečním vystoupením, po němž následovala výměna dárek. Po obědě jsme se ubytovali a vyrazili na prohlídku radnice. Odpoledne patřilo seznamovacím hrám, kterých se zúčastnilo patnáct českých a patnáct německých žáků. Komunikačním jazykem byla angličtina, a tak si všichni mohli procvičit své jazykové dovednosti v praxi.

V úterý jsme navštívili Technickou univerzitu Bergakademie, kde jsme vyslechli zajímavou přednášku o historii hornictví. Po obědě v menze následovala návštěva výstavy minerálů a hornin Terra Mineralia. Odpoledne jsme se vydali na procházku historickým centrem Freibergu po tzv. Stříbrné stezce. Cestou jsme se fotili s mnoha stříbrnými sochami, které tematicky odkazují na bohatou hornickou minulost města.

Středeční program byl ve znamení výletu do oblasti Krušných hor – do Marienbergu / Lautu. Zde jsme se seznámili s historií hornictví, vyzkoušeli si, jak fungoval koňský žentour, a dokonce jsme sestoupili do 20 metrů hluboké štol.

Společný snímek u freiberské radnice. Foto: ZŠ Školní

Následně jsme zamířili do Tannenbergu, kde jsme ve smíšených česko-německých týmech soutěžili ve hře Kolem světa za 80 minut. Ve čtvrtek jsme navštívili vyučování v německé škole a společně

jsem vytvořili závěrečnou prezentaci shrnující naše zážitky z celého týdne. Po poledni už nás čekalo jen rozloučení s novými přáteli a cesta zpět do Příbrami.

Výměnné pobyty žáků a učitelů se každoročně těší velkému zájmu a úspěchu. Přinášejí nejen poznání jiné kultury a zdokonalení v jazyce, ale především vznik nových přátelství, která často přetrvávají i po skončení projektu.

Tato dlouhodobá spolupráce by nebyla možná bez podpory měst Příbram a Freiberg a také díky organizaci Welterbe Montanregion Erzgebirge / Krušnohoří, která projekt finančně i organizačně podporuje.

Příští rok čeká obě školy významné jubileum – desáté výročí partnerství. Tentokrát se výměna uskuteční v Příbrami a už nyní se čeští žáci těší, že budou moci oplatit přivítání svým přátelům z Freibergu.

■ Klára Karlíková
ZŠ Školní

Příbramští vyrazili za přáteli do Valle di Ledro

Delegace z Příbrami navštívila partnerské údolí Valle di Ledro v Itálii, kam byla pozvána u příležitosti tradičního svátku San Michele. Během čtyřdenní návštěvy, která se uskutečnila na konci září, zástupci města společně s příbramskými hudebníky podpořili dlouholeté přátelství obou regionů, jehož kořeny sahají až do období první světové války.

Svátek Fiera di San Michele by se dal přirovnat k Příbramské svatohorské šalmaji.

Foto: město Příbram

Cesta se uskutečnila ve dnech 25. – 28. září. Jednalo se o pozvání vedení radnice z údolí Valle di Ledro v souvislosti se svátkem San Michele. Jde o místní svátek, kdy farmáři stahují na zimu krávy z hor. Při té příležitosti zdobí a oceňují nejkrásnější

kravičku a telátko a je to čas oslav, veselí a doprovodných akcí. Svátek se dá přirovnat k naší Šalmaji, tedy klidové slavnosti spojené se soutěžími a kulturním programem. Jak už bývá zvykem, oslav se zúčastnilo i několik dalších přátel z Pří-

bramska (jejich články jsou součástí tohoto vydání). Příbramskou radnici reprezentovali první místostarosta Vladimír Karpíšek, radní Tomáš Dvořáček, Jana Klímová (Odbor školství, kultury a sportu) a překladatelka Eva Vondroušová.

Oblast Příbramska a údolí Valle di Ledro spojuje dlouholeté přátelství od první světové války, kdy byli Italové vystěhováváni vlivem postupující fronty. Mnoho rodin se ze dne na den ocitlo na Příbramsku, kde se italských uprchlíků ujali naši předkové a poskytli jim zázemí.

Při návštěvě vystoupila mj. příbramská Žesťová akademie, která pod taktovkou Jaroslava Šimůnka město velice dobře reprezentovala. Kulturním vrcholem bylo společné vystoupení několika desítek příbramských a italských hudebníků, jež rovněž dirigoval Jaroslav Šimůnek.

■ Vladimír Karpíšek
Městský úřad Příbram

Příbramský sbor v údolí Ledra

Mnozí z nás si při vyslovení jména Ledro nedokázali nic představit. Možná se nám v paměti lehce vynořil pojem 1. světová válka, utečenci, ale nic konkrétního. Letos se to pro nás, členy Vepřekova smíšeného sboru, změnilo.

Vepřekův smíšený sbor v italském Ledru.

Foto: Kateřina Škopková

Dostali jsme nabídku účastnit se spolu s Chrámovým sborem Nový Knín zájezdu do italského údolí Ledra a vystoupit s nimi na koncertě. Dozvěděli jsme se mnohem víc o těžkém údělu vysídlenců několika vesnic oblasti jezera Ledro, o tom, jak museli ze dne na den opustit svoje domy, majetek, dobytek a s pouhými 10 kg na osobu usednout do vlaku, který je odvázel kdovíkam do neznámé země. Pokoušeli jsme se spolu s nimi bránit se strachu ze všeho nezná-

mého, potýkat se s cizí nesrozumitelnou řečí, když se dostali do Nového Knína a okolí (a totéž jistě prožívali i ti, kteří dorazili v jiném vlaku do Příbrami). Jejich úděl byl o tolik těžší, když se dozvěděli o svých mrtvých a o tom, jak těžké boje se vedou v jejich domově. Při návratu po třech letech jim jistě nebylo lépe, šli opět do nejistoty, a navíc se ztratou svých nových kamarádů. Ale-špoň že mnohé vztahy vytrvaly a přátelství mezi těmito dvěma oblastmi trvá dodnes.

Všechno tohle jsme si uvědomovali při pohledu na krásné jezero Ledro i mohutné horské štíty, které ho obklopují. Prohlédli jsme si mnohé zajímavosti tamějšího kraje, blízké jezero Garda, vodopád v jeskyni ve Varone, středověký hrad v Arcu, ale hlavně jsme prožili tři krásné večery s našimi novými italskými přáteli.

Pátého září jsme v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Pieve di Ledro společně s novokniňským sborem pod dirigentským vedením sbormistrů Michaela Havlíčka a Pavla Šmolíka zazpívali skladby jak české, tak světové sborové tvorby, např. Mozartovo Ave Verum Corpus, Beethovenovu Slávu boží a některé skladby A. Dvořáka i jiných autorů. Italské obecnstvo ale nejvíce ocenilo provedení skladby Itala de Marziho Signore delle cime, to si s námi dokonce posluchači zazpívali na dalším už nekoncertním a neformálním večeru na rozloučenou.

Při odjezdu z našich tamějších přechodných milých „domovů“ – ať už v Pieve, Mezzolagu nebo Lenzumu – jsme si přáli jedině: ať je všechno nadále stejně krásné a ať se někdy ještě můžeme vrátit.

■ Eva Roubová
Vepřekův smíšený sbor

Naším společným jazykem je hudba

Ve dnech 25. až 28. září navštívil soubor zapsaného spolku Žestová akademie Itálie. V sobotu 27. září probíhala ve Valle di Ledro oslava Fiera di San Michele. Ta je pro místní obyvatele důležitou kulturní akcí. Svůj původ má v době, kdy se oslavoval návrat dobytka z horských pastvin. Na zimu se skot odváděl k ustájení.

Při této oslavě se ve Valle di Ledro koná velký trh, vaří občerstvení s tradičními pokrmami, všude je dostatek zábavy pro děti i dospělé, a především se uskutečňuje průvod dobytka vracejícího se z horských pastvin. Návštěvníci letošní Fiera di San Michele mohli zhlédnout přehlídku krav a komedii se cvičenými psy. Na své si přišli i ti, kteří přišli ochutnat sýry nebo tradiční oběd.

NEJKRÁSNĚJŠÍ KRÁVA, HISTORICKÝ TRAKTOR A KONCERTY

V programu dále následovalo: vyhlášení nejkrásnější krávy, přehlídka historických traktorů a aut, koncert místního dechového orchestru Corpo Bandistico, koncert souboru Žestové akademie z Příbrami (zahráli jsme tradiční skladby pro žestě, fanfáry, hornické písně i dechovku), I' ASD Fantasy Dance, dále živá hudba, večere a Dj. Největším zážitkem tohoto programu bylo naše společné vystoupení s italským dechovým orchestrem Corpo Bandistico, při kterém zazněly společně nastudované skladby. Žáci z Příbrami

uplatnili svůj talent ve hře na dechové nástroje i při mezinárodní spolupráci. Při této akci jsme se potkali s několika obyvateli Příbrami včetně místostarosty Vladimíra Karpíška.

Podařilo se nám navázat spolupráci s místním farářem Francem Pavesim. V neděli 28. září jsme zahráli v místním italském kostele při mši, kde právě v tento den slavili jedni italské manželé 40 let společného života. Byli velmi překvapeni, že jsme jim přišli zahrát při jejich významném výročí. Pomějí jsme se ještě setkali s místostarostou Valle di Ledro Lucou Zendrim. Během celé akce byl naším „dvorním“ překladatelem italštiny Jarmil Proněk.

CO NÁM ŘEKLI MÍSTNÍ

Ale (Alesandro Fedrigotti, prezident souboru Corpo Bandistico) na naší první společné zkoušce v pátek, když před námi byl 40členný hudební soubor: „Asi si nyní připadáte malými, abyste se mohli v budoucnu stát velkými.“ Marco (dirigent souboru Corpo Bandistico Valle di Ledro): „Jsem rád, že jsme zahájili krásnou spolupráci,

pošlu noty se 40 skladbami pro vás.“ Daniella, která se svým manželem slavila v neděli v kostele 40. výročí svatby: „Tak to je ten nekrásnější dar, co jsme mohli dostat.“ Luca Zendri, místostarosta Valle di Ledro: „Přivezli jste nám hudbu a úsměvy. Je skvělé, že v této složité době, i když nemáme stejný jazyk, se dokážeme spojit, a právě toto spojení nás dělá silnějšími.“

Celé setkání se neslo ve znamení snahy o vzájemné porozumění, obdarovávání a našem společném jazyku, kterým byla hudba. Poděkování za spolupráci patří také všem rodičům žáků, kteří v Itálii zahráli a městu Příbram za podporu této akce. Projekt a prezentace tohoto projektu se uskuteční v úterý 2. prosince od 17.30 v salóňku Restaurace Na Hradbách v Příbrami.

■ Jaroslav Šimůnek
Žestová akademie

Na hřebeny Brd k osmistovce Paterák

Přibližně 1,5 km severozápadně od známého vrcholu Praha (862 m), tedy hlouběji v brdských hvozdech, najdeme jednu z dalších brdských osmistovek, zvanou Paterák (814 m). Podle některých pramenů hora své jméno získala podle pěti lesních průseků. Z vrcholové partie bývá, podle momentálního stavu vegetace, pěkný rozhled na svahy protější Kočky (789 m) a dále k severu na masiv Lipovska (651 m), Hlavy (788 m), Jordánu (826 m) a Koruny (837 m).

Kříž připomíná tragickou smrt lesníka Václava Gregora ze Záběhlé.

Foto (2×): Jaroslav Hodrment

Nedaleký Březový vrch (785 m) tvoří s Paterákem jakýsi dvojvrchol, oddělený lesní cestou zvanou Lizská. Ta severně serpentínami klesá podél Lizské lovecké boudy do údolí Třítrubecského potoka. Pokud bychom se po této cestě naopak vydali k jihu, záhy narazíme na křižovatku lesní cest, mající název Na Rovínách. Až do roku 1971 zde stála pěkná roubená hájenka a něko-

Lizská útulna

lik hospodářských stavení. Hájenka byla tehdy rozebrána a přenesena do obce Nepomuk.

Na svazích Pateráku můžeme nalézt Gregorův kříž. Jde o takzvaný smírčí kříž, jen asi půl metru vysoký, jako ze základny vystupující z malého kamenného návršíčka, které překrývá jeho dolní část. Kříž, omletý povětrností a časem, působí archaickým dojmem. Horní část v koutech kříže doplňují dvě nahrubo vytesaná srdíčka. Kříž připomíná tragickou smrt lesníka Václava Gregora ze Záběhlé, kterého na tomto místě roku 1870 zastřelili pytláci (viz Jan Čáka).

Přesnou polohu Gregorova kříže uvádět nebudu. Několik pěkných a svým způsobem vzácných brdských kamenných artefaktů totiž v minulých letech z Brd zmizelo (zejména takzvané hraniční mezníky), takže nemíním komusi usnadňovat hloupé zlodějské plány. Ten, kdo bude opravdu chtít, si Gregorův kříž na svazích Pateráku najde sám a může jej obdivovat tak, jak tu pietně stojí uprostřed lesa, svázan se svým místem a časem.

Ke svahům Pateráku se nejspíše vydáme z Nepomuka, po zelené a návazně po žluté.

Výlet v kostce

Oblast: střední Brdy
GPS start: Nepomuk
 49.6459378N, 13.8375178E
Trasa: mapy.com/s/lahuromuse
Vzdálenost: 4,2 km
Typ: pro pěší a cyklisty
Náročnost: střední
Značení: modrá a žlutá
Zajímavosti: Lizská útulna

Dostaneme se tak do blízkosti jak Pateráku, tak i Březového vrchu a následně i Lizské boudy, někdy zvané jako Lizská útulna. Tato brdská náhorní lokalita opravdu stojí za návštěvu.

■ Jaroslav Hodrment

SPORTOVNÍ
ZAŘÍZENÍ MĚSTA
PŘÍBRAM

5. 12. 2025

16:00 - 19:00

POHÁDKOVĚ ČERTOVSÝ NOVÁK

VÍCE NA
SZMPB.CZ

AREÁL
NOVÝ
RYBNÍK
PŘÍBRAM

ZMĚNA PROGRAMU JE VYHRÁZENA.

SPECIÁLNÍ HOST - JAROSLAV UHLÍŘ S KAPELOU

POHÁDKOVÁ SHOW | MIKULÁŠSKÁ NADÍLKA A ČERTI | ZUŠ A. DVOŘÁKA
BUŘTY A GULÁŠOVÁ POLÉVKA | FOTOKOUTKY | TVOŘIVÉ DÍLNIČKY
ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU

VSTUPENKY ONLINE NA WWW.SZMPB.CZ 150 Kč. NA MÍSTĚ V DEN AKCE 200 Kč.
KAPACITA JE OMEZENA.

Radnice by měla mnohem víc usnadnit třídění odpadů

Hlavním tématem minulého Kahanu bylo třídění odpadů ve městě. Zákon o odpadech již několik let stanovuje citelné finanční sankce, pokud obec ukládá na skládku nadlimitní množství smíšeného komunálního odpadu (po přepočtu hmotnosti odpadu na počet obyvatel s trvalým pobytem).

Ilustrační foto: Stanislav D. Břeň

Tyto sankce bohužel vzhledem k nízké míře třídění dopadají i na město Příbram - tedy na všechny občany coby daňové poplatníky. Statistiky třídění v Příbrami jsou méně příznivé, než je průměr v kraji, v republice i ve srovnatelně velkých městech. Je proto chválné, že ve Zdaboři a v dalších okrajových částech Příbrami radnice zavádí a v roce 2026 bude zavádět systém door-to-door. Díky němu mohou mít občané nádoby na hlavní druhy tříděného odpadu přímo u domu.

Ovšem největší produkce domácích odpadů v úhrnu logicky vzniká v zahuštěné zástavbě. Tedy na sídlišti a částečně v Příbrami I a III. Prioritou v podpoře třídění a rozšíření počtu nádob na separovaný odpad by tak měly být právě tyto oblasti.

KAPKA V MOŘI

Je v pořádku, že brzy budou moci výrazněji třídít občané třeba v Bytízi či Jeruzalémě - úskalí z pohledu města jako celku spočívá v tom, že ve srovnání s počtem obyvatel a objemem odpadu např. na sídlišti je to kapka v moři. Nejen vzhledem k odpadovým limitům, ale i kvůli životnímu prostředí bych považoval za vhodné (pokud nelze zavést změny všude najednou) přednostně zlepšovat možnosti třídění zejména v těch částech města, kde žije nejvíce lidí.

Radnice může argumentovat tím, že na nádoby k rodinným domům získala dotaci, a proto postupuje v tomto pořadí. Je ovšem vždy nejlepší zvolit právě to řešení, které je zrovna dotováno? V oblasti ekologie nelze podle mě hledět jen na to, která cesta k řešení je v danou chvíli nejlevnější.

Jinou kapitolou je „nabídka“ jednotlivých typů kontejnerů v sídlištní zástavbě. Z hlediska hmotnosti (která je klíčová při výše zmíněných sankcích) hraje nezanedbatelnou roli bioodpad. Ten často končí v běžné popelnici. Z pohledu jedné domácnosti na sídlišti je tato „produkce“ (jde kromě jiného třeba o slupky od ovoce a zeleniny nebo určité zbytky jídla, s vyloučením masa apod.) nepatrná. Ale vynásobíme to tisícovkou obyvatel v bloku panelových domů, a dostáváme se na jiná čísla.

Například v prostoru zhruba ohraničeném ulicemi Brodská, Školní a Čechovská je jedenáct sběrných hnízd - ovšem nádoby na bioodpad jsou jen v šesti z nich. Domnívám se, že i pouhé dorovnání počtu kontejnerů na bioodpad (ať již s celoročním, nebo jen sezonním svozem) v rámci stávajících hnízd by představovalo posun kupředu. Možnost třídít má každý obyvatel Příbrami již dnes, jak zaznělo v předchozím Kahanu. Ale přece jen se třídí o něco snáz, když je kontejner 50 m od vchodu, nikoli 300 m od vchodu.

„Nepřítelem“ třídění někdy je nepozornost, kvůli které může dojít ke kontaminaci jednoho druhu odpadu jiným materiálem. Jedná se ku příkladu o sáčky v bioodpadu nebo zdroje mastnoty v kontejneru na papír. V důsledku toho je pak celý kontejner klasifikován (a penalizován) jako smíšený odpad. Zde by politici mohli být důslednější a konkrétnější při propagaci odpovědného přístupu.

VÍCE TŘÍDÍM, MÉNĚ PLATÍM

Sodpovědností souvisí i poslední poznámka: V oblastech se systémem door-to-door občané prokazatelně více třídí. Tím kromě životního prostředí pomáhají také městskému rozpočtu: Snižují výdaje města na likvidaci smíšeného odpadu a na již zmíněné pokuty za nadlimitní skládkování. Přitom ale tito občané mají platit stále stejné poplatky za komunální odpad - ačkoli se frekvence jeho svozu v dotčených oblastech omezuje na polovinu.

Pokud by radnice nastavila vhodný motivační systém (třeba v té podobě, že určité budoucí zvýšení poplatků za komunální odpad by se nedotklo oblastí se systémem door-to-door), mohla by tím mj. posílit aktivní zájem obyvatel ze sídlišť o to, aby i tam byla co nejdříve k dispozici co nejširší síť kontejnerů na hlavní druhy tříděného odpadu.

Finanční odlišení podle jednotlivých částí města lze zavést kdykoli. V praxi je důkazem flexibility pravidel např. již zmíněný Bytíz, kde jsou občané od poplatku osvobozeni. Ano, tato konkrétní úleva souvisí s tamní skládkou - podstatné je zde to, že určení výše poplatku či slevy v libovolné části města je v pravomoci zastupitelstva.

■ Tomáš Mosler, občan města

inzerce

RE/MAX
POWER 2
MLADÝ PŘÍSTUP
PROFESIONÁLNÍ
VÝSLEDKY
JAN BOUCHAL
607 225 468
JAN.BOUCHAL@RE-MAX.CZ

PŘÍBRAM

Advent a Vánoce v Příbrami

Zahájení adventu

30. listopadu ▶ náměstí T. G. Masaryka

Bronzová neděle

7. prosince ▶ náměstí J. A. Alise

Stříbrná neděle

14. prosince ▶ náměstí 17. listopadu

Zlatá neděle

21. prosince ▶ Vánoční jízda kočáru s pastýřem

Vánoční kluziště

náměstí 17. listopadu

Vánoční autobus

MĚSTSKÉ KULTURNÍ CENTRUM PŘÍBRAM

Proč (ne)stavět na Fantově louce?

Fantova louka v posledních letech zaměstnává příbramskou samosprávu, politickou reprezentaci, úředníky i obyvatele města, zejména ty žijící v její blízkosti. V současnosti se hraje o budoucnost výstavby na zdejších pozemcích. V přípravě je změna územního plánu č. 4, která by měla omezit zastavitelnost.

Dronový pohled na Fantovu louku.

Foto: archiv města Příbram

Po plánech na rozvoj městské výstavby a zajištění bydlení až pro dva tisíce lidí, o čemž hovořili zástupci města ještě v roce 2021, se aktuálně jedná o návrhu na její vynětí z územního plánu. Na otázku „Proč (ne)stavět na Fantově louce?“ odpovídali zástupci města, státní správy, majitelů pozemků i autoři odborných posudků. Má zůstat přírodní hodnota mokřadu zachována, nebo by pro město a jeho obyvatele bylo v budoucnu cennější, aby zde vznikla nová čtvrť?

JEN JEDINÁ

Jana Zmeškalová je autorkou dokumentu *Hodnocení vlivu zamýšleného vážného zásahu dle §67 zákona o ochraně přírody a krajiny pro lokalitu Fantova louka (část SO2) z roku 2022* (dostupný je na webu pribram.eu). „Pozemků k zástavbě je všude kolem nepřeberné množství a stačí si vybrat, jestli chci žít na samotě, na venkově nebo ve městě. Krásná Fantova louka představuje vzpomínku na to, co bylo na Příbramsku běžné. Je jen jedna jediná, a když ji zničíme, už si nikde nevybereme jinou, novou, bude ztracená napořád. A s ní i obojživelníci, modrásci, růžové vstavače, žluté upolíny, fialové kosatce a zbytek původní přírody, které jsou vázané na jedinečný stav této lokality. Stavby mohou být jinde, ale tenhle kousek uchované přírody a krajiny zmizí navždy,“ zní jasné stanovisko Jany Zmeškalové k tomu, proč nestavět.

Za uchování mokřadu v jeho původní podobě se zasazuje také občanský Spolek pro Fantovu louku. „Fantova louka je mimořádné místo, ne-

jen svou krásou, ale především tím, co přináší přírodě i lidem,“ říká místopředseda spolku Jarmil Proněk. Díky specifickému podloží dokáže louka zadržovat vodu po celý rok a má unikátní charakter zachovalých mokřadních luk s neporušeným vodním režimem. „Zachycením obrovského množství vody ochlazuje a zvlhčuje vzduch v době veder a sucha. Proto jsou dnes mokřadní louky v naší zemi i jinde v Evropě obnovovány, a to často za cenu velkých nákladů. Zástavba domy a asfaltovými povrchy by zadržování vody obrovsky zhoršily. Ani technická opatření na zadržování nemohou nahradit to, co dokáže mokřadní louka sama o sobě,“ vysvětluje Jarmil Proněk.

Spolek mj. pořádá přírodovědné vycházky, při nichž veřejnost seznamuje s místním ekosystémem s vysokou koncentrací vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů, které ke svému přežití potřebují vlhké prostředí. Jak spolek uvádí, výskyt celkem 25 druhů chráněných zákonem je ukazatelem, že louka je cenným zdravým biotopem a že její vodní režim je dodnes neporušený, navzdory trendu stále teplejších a sušších let.

„Užitečných a krásných lokalit, jako je naše Fantova louka, hojně ubývá. Její zastavění by vedlo k narušení oběhu vody a likvidaci biotopu. V našem městě je dost míst, kde má smysl stavět domy. Uvažujme jako moderní lidé a zachovejme si to cenné, co v Příbrami máme,“ nabádá místopředseda.

Podle městského architekta Josefa Tlustého by se v lokalitě stavět mělo, ale pouze v části,

na které se nevztahují nové zvýšené požadavky na ochranu přírody. „To je podle mého názoru část přimykající se bezprostředně k Žižkově ulici,“ říká Josef Tlustý.

SKANZEN BEZ NOVÉ VÝSTAVBY

Pozemky na Fantově louce vlastní soukromé firmy, město Příbram a další majitelé. Původní představou bylo vybudovat zde novou příbramskou čtvrť, čemuž ještě stále odpovídá klasifikace pozemků v platném územním plánu. „O zastavění Fantovy louky se uvažovalo už před rokem 1989. V územním plánu z roku 2002 byla celá oblast určena k zastavění jako nejvýznamnější rozvojová plocha pro bydlení, což potvrdila i architektonická studie z roku 2006. S touto rozvojovou plochou poté počítaly všechny územní plány a jejich změny, generely dopravy, vodovodů a kanalizací,“ pokládá argumenty pro výstavbu Jakub Labuda, majitel části pozemků a jednatel stavební společnosti Suprela. Dále poznamenává, že Fantova louka leží na severu města, v lokalitě s napojením na výpadovou silnici k dálnici D4. Zároveň se nachází nedaleko centra s plnou občanskou vybaveností. „Město Příbram potřebuje kvalitní rozvojové plochy, a to především proto, aby nabídlo moderní bydlení, a nestalo se tak skanzenem ve Středočeském kraji bez jakékoliv nové výstavby. Vzhledem k umístění, morfologii terénu, připojení na sítě, napojení na stávající dopravní systém, veřejnou dopravu a dalším aspektům je výstavba na Fantově louce logická. Až později se ukázalo, že část informací zůstala veřejnosti skryta a stavební plány komplikují ekologické nálezy,“ ozřejmuje svůj pohled potenciální develop.

Podle Jakuba Labudy je otázkou, zda zjištění, která se dostala na veřejnost až po roce 2022, znamenají tak zásadní omezení, aby se na Fantově louce nestavělo. Připomíná, že v březnu 2023 byl podán návrh na registraci významného krajinného prvku (VKP), kterým se zabýval Odbor výstavby a ochrany životního prostředí Městského úřadu Dobříš. Stejný odbor letos v březnu rozhodl o neregistraci VKP (město Příbram se odvolalo). „S tímto rozhodnutím se plně ztotožňujeme. Měli bychom hledat konsenzus mezi ochranou lokality a potřebou bytové výstavby v Příbrami. Jsme toho názoru, že v případě zákazu výstavby na Fantově louce se město připravuje o možnost moderní zástavby v ideální lokalitě, kterou naléhavě potřebuje. Je rovněž pravděpodobné, že se v případě určení jiného městského území objeví obdobné ekologické nálezy,“ argumentuje Jakub Labuda.

Podotýká také, že v září 2024 zastupitelstvo schválilo podnět na pořízení změny územního plánu č. 4 (jeho obsahem bylo prověření zrušení zastavitelnosti v jižní části plochy SO2 a prověření změny a doplnění regulativů v severní části plochy SO2; změna č. 4 územního plánu se aktuálně projednává). „Toto rozhodnutí by zřejmě mělo zůstat v úvahu všechny relevantní informace,

a to včetně rozhodnutí orgánu ochrany přírody ohledně významného krajinného prvku. Je ale těžké jakékoliv rozhodnutí předjímat," uznává Jakub Labuda.

Obdobný pohled na situaci zastává jednatel společnosti Zoltang Jan Šimek, podle nějž se Příbram dlouhodobě potýká s nedostatkem nových bytů i parkovacích stání. „Území, do kterého naše společnost investovala, nabídne jedno z nejpříjemnějších míst pro rodinné bydlení ve městě s dostatkem parkovacích ploch, komfortními byty, spoustou zeleně i panoramatickým výhledem do krajiny," říká Jan Šimek, proč by se na Fantově mělo stavět. Podle Jana Šimka jsou některé námitky sousedů přehnané: „Hlasitá skupina sousedů této lokality sice vymýšlí možné i nemožné, aby nepřišla o možnost venčení svých mazlíčků na našich pozemcích, jejich pohled je ovšem velmi sobecký a neupřímný."

Otázka, proč (ne)stavět, je ve vztahu k investorům důležitá i z toho pohledu, zda se budou domáhat možné kompenzace, pokud bude část území - po možné změně č. 4 územního plánu - prohlášena za nezastavitelnou. Odborné posouzení týkající se těchto nároků zpracovala v minulosti pro město advokátní kancelář David Zahumenský. Právní posudek dostupný na webu pribram.eu spíše vylučuje, že by město při případném sporu s majiteli pozemků neuspělo.

ROZHODNUTÍ MAJÍ V RUKÁCH ZASTUPITELÉ

Územně plánovací dokumentaci města Příbram má na starosti Oddělení územního plánování Městského úřadu Příbram. „Ve vztahu k dění okolo Fantovy louky naše odpovědnost spočívá v zajištění zákonného postupu při pořizování změny č. 4 Územního plánu Příbram, jejímž obsahem je prověření zrušení zastavitelnosti a dále doplnění regulace na části této lokality," popisuje základní proces vedoucí Vojtěch Vavřina s tím, že role jeho oddělení je pouze administrativně procesního charakteru a z principu musí pořizovatel zůstat v otázce zástavby Fantovy louky nestranný. Rozhodování o věcném řešení se odehrává na úrovni městské samosprávy, a to v zastupitelstvu.

Tím se dostáváme k další sadě názorů, a to politických zástupců. „Můj názor na výstavbu

na Fantově louce je stále stejný. Chci najít rozumnou rovnováhu, která ve zjednodušené formě vypadá tak, že na méně hodnotných částech stavět, na těch vzácnějších ne," sděluje svůj postoj starosta Příbrami Jan Konvalinka. A pokračuje: „Iniciovali jsme změnu územního plánu, jejímž posláním je říci, zda se má výstavba na polygonu Fantovy louky úplně zakázat, nebo více či méně regulovat a kde. Tam, kde bude výstavba povolena, bychom měli stanovit pravidla. Je nastartovaný proces, který nám na svém konci dá jasně odpovědi na otázky, které jsou nyní spíše z oblasti dojmologie."

Starosta má pochopení i pro rozladění vlastníků dotčených pozemků, kteří je nabyli s vědomím, že se jedná o plochu určenou k zástavbě. Mezi vlastníky největších částí patří také město Příbram - drží 55 000 m² z celkem 220 000 m². „Musíme se bavit i o tom, že pokud město rozhodne o změně zastavitelnosti na svých pozemcích, tak je z hlediska komerčního využití znehodnotí. V případě, že by měla nastat tato situace, bude nutné najít jiné pozemky a z nich naopak změnou územního plánu vytvořit stavební, aby město nebylo poškozeno," doplňuje starosta.

Jak dále shrnuje, stavět by se na Fantově louce mělo v místech, kde to přírodě neublíží. Zájem města podle něj je, aby Příbram nevyvířala a stěhovali se sem noví obyvatelé. Zákaz výstavby na Fantově by pak platil na částech území, kde by necitlivé zásahy poškodily specifický ekosystém. „Máme-li ve své blízkosti jakýmkoliv způsobem vzácnou lokalitu, měli bychom ji uchovat, chlubit se s ní a třeba z ní profitovat jako z cíle pro výletníky," navrhuje Jan Konvalinka.

Starosta reflektuje i politický potenciál „žhavého" tématu: „Všiml jsem si, že někteří členové zastupitelstva se o výstavbu na Fantově louce začali zajímat právě v okamžiku, kdy zjistili, že jim jejich předstíraný zájem dokáže přihrát politické body. Politické pokrytectví a realita jsou však úplně jiné."

Podle opozičního zastupitele Václava Švandy je Fantova louka jednou z mála rozvojových lokalit, kde lze podle územního plánu realizovat bytovou výstavbu. „Na první pohled jde o ideální místo pro výstavbu. Fantova louka se však v posledních letech stala symbolem střetu mezi potřebou městského rozvoje a ochranou cenné přírody. Louka, v územním plánu částečně určená pro výstavbu, vyvolává dlouhodobě vášnivé debaty. Jedná se o citlivou lokalitu, která si žádá aktivní a transparentní přístup vedení města a kde zatím vedení města selhává," míní zastupitel.

Stávající představitelé města Václav Švenda kritizuje za problémy s bydlením, které jsou překážkou rozvoje Příbrami. „Nedostatečná kapacita bytového fondu je způsobena dlouhodobým zákazem připojení nových staveb na čistírnu odpadních vod a nedostatkem reálné zastavitelných stavebních pozemků v územním plánu. Kvůli tomu si lidé, kteří chtějí bydlet v regionu, kupují byty v okolních obcích," konstatuje. Důsledkem je podle něj pokles počtu obyvatel Příbrami, a tím pádem snížení daňových příjmů města, což současně omezuje možnosti rozvoje městské infrastruktury, využívané obyvateli celého regionu.

Pozemků k zástavbě je nepřeborné množství. Krásná Fantova louka představuje vzpomínku na to, co bylo na Příbramsku běžné. Je jen jedna jediná, a když ji zničíme, už si nikde nevybereme jinou, novou.

”

V případě Fantovy louky se podle Václava Švandy jedná o střet mezi akutní potřebou nových bytů, zachováním kvality života stávajících obyvatel a ochranou životního prostředí. „Maximalizaci využití vymezených ploch v územním plánu prosazují zejména developerské skupiny, které se snaží o pochopitelnou realizaci zisku. Proti zástavbě jde znaleckými posudky definovaná ekologická hodnota a klimatická role Fantovy louky jako unikátního mokřadního biotopu s neporušeným vodním režimem a výskytem chráněných druhů živočichů a rostlin." Město má podle zastupitele také garantovat kvalitu života stávajících obyvatel: „Bydlení je pro většinu rodin investicí, do níž vkládají své celoživotní úspory, a nelze jednoduše říci - odstěhujte se, pokud se vám ten mnohapatrový panelák, který vyrostl těsně vedle vaší zahrady, nelíbí."

Podobně jako starosta vidí Václav Švenda budoucnost Fantovy louky v nalezení kompromisu - s ochranou mokřadního jádra a „citlivou" zástavbou pouze na okrajových, méně cenných částech, která zajistí zachování vodního režimu, biodiverzity a kvality života stávajících obyvatel. „Jde o velkou zkoušku pro vedení Příbrami, zda dokáže eliminovat střety zájmů stávajících i bývalých koaličních zastupitelů a aktivně jednat ve prospěch občanů. To celé se snahou zajistit dlouhodobou ekologickou stabilitu před ziskem developerů," dodává Václav Švenda.

ČEKÁNÍ NA ZMĚNU

Budoucnost zástavby na Fantově louce, popř. její části se bude podle všeho odvíjet především od schválení či neschválení změny č. 4 územního plánu. Město i majitelé pozemků se mezitím připravují na možné právní důsledky tohoto rozhodnutí. Pokud se po veřejném jednání zastupitelé většinově přikloní k variantě omezit - např. s ohledem na ochranu přírody - zástavbu v dané lokalitě, otevře se mj. prostor pro hledání nového území k potenciální zástavbě. To samo o sobě bude neméně zajímavým procesem.

■ Stanislav D. Břeň

Kahan o Fantově louce

4/2025: Fantova louka: návrh na registraci VKP byl zamítnut

10/2024: Změna na Fantově louce

7-8/2024: Šachová partie na Fantově louce

6/2024: Investory musíme namotivovat

2/2024: Možnosti pro výstavbu na Fantově louce jsou velmi omezené

12/2022: Průzkum potvrdil vzácnost Fantovy louky

9/2022: Po kom je pojmenována Fantova louka

1/2022: Příbram má mnoho rozvojových ploch, málokdo je ale rozvíjí

4/2021: Fantova louka čeká na aktualizaci územní studie

1/2021: Rozvoj Příbrami - máme na víc

Články jsou online na kahan.pribram.eu.

Příběhy z Březového vrchu XX.: požitkářská rodina hormistra Stritzla

Již minule jsem zmínila, že hormistrova rodina vlastnila tehdy drahý porcelán. Užívala ho k servírování luxusních požívatin – kávy, čaje a čokolády, jejichž pití bylo projevem přináležitosti ke kosmopolitní skupině „zasvěcených“ jedinců identifikujících se s kontinentální kulturou učenců, lékařů, lékárníků a obchodníků. Ve Stritzlově době už nebyly aspoň ve vysokých kruzích střední a jižní Evropy považovány za morálně závadné ani pro svůj přepych, ani pro potěšení či přímo rozkoš, které přinášejí, a které občas kritizovali teologové i vědci z jiných oborů.

Káva podle knihy profesora a lékaře Leonarda Ferdinanda Meisnera, Stritzlova tchána.

Zdroj (3×): SOKA Příbram

Povědomí o kávě, čokoládě a čaji se u nás šířilo mezi šlechtou od poloviny 17. století, kdy byly nejen exotickou lahůdkou, ale také vzácným lékem. Čokoláda a čaj jím zůstaly ještě v 70. a 80. letech, a byly tedy k dostání v apatykách, zatímco káva už se považovala spíše za potravinu. V poslední čtvrtině 17. století se ve většině evropských zemí káva, čaj a čokoláda šířily mezi všemi movitými vrstvami.

NA KÁVU SI POTRPELY VYŠŠÍ VRSTVY A ŽENY

V roce 1685 byla otevřena první kavárna ve Vídni. V Praze byla žádost o její otevření podána o tři roky později, ale prokazatelně fungovala první pražská kavárna až roku 1714. Provozoval ji syrský emigrant Giorgii Diodato. Pokles cen kávy i ostatních uvedených požívatin i u nás nastal od konce 20. let 18. století.

Konsumace kávy, čokolády a čaje se na počátku 20. let 18. století stala módní součástí

života a sociální kultury všech vyšších vrstev a zvláště žen, které si potrpěly na okázalost a prezentaci. Ve své domácnosti a salonu ji zavedla i Stritzlova manželka Barbora. Je paradoxem, že právě její otec, profesor pražské lékařské fakulty Leonard Ferdinand Meisner z Löwenberku (jeho portrét je v minulém Kahanu), který je autorem nejstaršího v Čechách vydaného pojednání o kávě, čaji, čokoládě a tabáku, nebyl z těchto dýchánek ze zdravotního hlediska stoprocentně nadšený.

Toto pojednání bylo barokní disertací, kterou tehdy podle zvyku nepsal absolvent, ale komisi předsedající profesor, v tomto případě Meisner. Vyšlo v roce 1720 v latině pod názvem *Rozvaha lékařsko-historicko dietetická aneb čtyřdílná disertace o užívání, nadužívání a přirozenosti kávy, čaje, čokolády a tabáku*. O rok později bylo vydáno v Norimberku.

Meisner zdůrazňoval, že exotické rostliny jsou díky tamějšímu slunci sice chutnější a aromatictější, ale nejlepší a nejzdravější potraviny pro obyvatelstvo jsou vždy ty místní. Varoval před nákupem mleté kávy, která již nemá žádnou sílu. Koupená zrna se měla míchat kovovou lžičkou na mosazné či hliněné misce položené na žhavých uhlících, dokud se rovnoměrně neupraží. Pak se drtila nejmenno v kovovém moždíři. Kávu doporučoval připravovat v džezvě, do níž se mělo dát asi 3–3,5 dl vody a 11–12 g kávy, takže měla být slabší, než se doporučovalo ve starším receptu Itala Luigiho Marsigliho. Vařila se, dokud se nevypařila dvanáctina vody. Nebo se mohla nasypat do vody zastudena a směs se jen přivedla k varu. Do kávy se někdy dávaly hřebíček či skořice, nebo pomerančová voda – asi proto pěstovali Stritzlovi ve skleníku vlastní pomerančovníky.

PRO FLEGMATICKÉ MUŽE A CHUDOKREVNÉ DÍVKY

Meisner považoval kávu za vhodnou náhražku vína zvláště pro jedince, kteří ho špatně snášeli, za účinný lék na opilost a na podporu zažívání. Káva měla odstraňovat blokaci jater, sleziny a slinivky a rozpouštět studené šťávy a tuky blokující cévy, proto ji doporučoval flegmatickým mužům a chudokrevným dívkám. Šestinedělkou měly pít dva šálky denně pro rychlé zotavení po porodu. Za škodlivou ji považoval pro choleriky a pacienty trpící chronickým kašlem, pro lidi příliš hubené a trpící úbytěmi, kterým by přispěla k jejich rychlému konci.

U Stritzlů se káva vařila zřejmě podle Marsigliho. Na vaření „café“ měli totiž jednak kuchyňskou kávovou plechovou konvici, jistě s držadlem a hubičkou, jednak dvě měděné konvice čili kávové kotlíky. K servírování kávy

byl určen cínový ták a druhý malý s konvičkou a šálky, vyrobenými tak, aby se leskly jako stříbrné.

Vlastnili i mnohem dražší kávový servis, obsahující 24 porcelánových šálků s koflíčky tmavé barvy a podobný šálek k vyplachování. Pravděpodobně pocházel z manufaktury založené roku 1709 v Míšni, jejíž výrobky tehdy nebyly bílé, jak bychom dnes předpokládali, ale tmavohnědé a černě zabarvené, a podle orientálního vzoru zdobené zlateným dekorem. Velký počet stejných šálků ukazuje na to, že Stritzlovi a zvláště asi paní zvali společnost, která měla kávu ráda. V dámském kroužku se káva pila denně. O tom, že by Stritzlovi prodávali kávu stejně jako pivo (měli na domě várku) v mázhausu, chybí doklad.

Třetí kávová souprava měla osm bílých porcelánových šálků s miskami. Čtvrtá souprava obsahovala šest párů „sprostějších kávé šálků“. Kromě dalších dvou blíže nepopsaných šálků vlastnil hormistr ještě porcelánový šálek na kávu s misticou ve futrálu. A v „kafé“ barvě měl i jeden ze svých obleků a paní hormistrová porterovou sukni, o nichž si povíme příště. Cukr ukládali do mosazné piksy. Zvláštní kávové lžičky, které bývají obvykle stříbrné, do inventáře pozůstatosti zapsány nebyly.

Johann Sebastian Bach složil roku 1732 v Lipsku o oblíbené kávě dokonce kantátu, protože se německá vláda pokoušela její pití zakázat ženám. *Kávová kantáta* vypráví o otci, který se snaží přesvědčit svou dceru, aby se tohoto zvyku vzdala, ale ta mu odporuje: „Och, jak sladce chutná káva, je líbeznější než tisíc polibků, jemnější než muškátové víno. Káva, káva... musím ji mít, a když mě chce někdo potěšit, dovolte mu nalít mi kávu!“

ČOKOLÁDA ANO, ALE NE V POSTNÍ DOBĚ

První zpráva o čokoládě se v Čechách objevuje v roce 1661 v kuchařce Alžběty Lidmily z Liso, která ji používala při výrobě cukrovinek, na rozdíl od okolních zemí, kde se od začátku podávala hlavně jako nápoj. Kromě otce Barbory Stritzlové se k čokoládě na sklonku svého života v roce 1725 v odborném pojednání vyjádřil také děkan lékařské fakulty a rektor Univerzity Karlovy Jan František Löw z Erlsfeldu, jehož rodina byla kmotry Meisnerových dětí včetně Barbory. Považoval za nevhodné pít výživnou, osvěžující a většinou sladkou čokoládu v postní době, ovšem osoby se slabším žaludkem a ty, kterým se nedostává síl, ji mohly pít jednou denně a v malém množství. Pocit nasycení po jejím vypití přinášelo především kakaové máslo, které také způsobovalo žádané bohaté napěnění.

Barbořin otec Meisner propagoval španělský recept směsi na přípravu čokoládového nápoje:

Och, jak sladce chutná káva,
je líbeznější než tisíc polibků,
jemnější než muškátové víno.

700 pražených kakaových bobů, asi půl kg co nejbělejšího cukru, 60g skořice, necelý gram mexického pepře zvaného chilli, 15g hřebíčku, tři vanilkové lusky nebo 60g anýzu, achite (načervenalé přírodní barvivo), a i pomerančovou vodu, mošus či amburu (0,06 g). Směs se rozdrtila na jemný prášek.

V kotlíku nad ohněm se přivedlo k varu požadované množství vody. Na šálek se počítalo asi 40g čokoládové hmoty a 30g cukru. Směs se míchala, dokud nevznikla pěna, která se sbírala z povrchu nápoje a rozdělovala do porcelánových nebo fajánsových hrnečků. Pak se k pěně opatrně dolil zbytek horké tekutiny. Konvice na čokoládu měla mít tři nožičky a držadlo a na víčku malý otvor, kterým se dovnitř strkala kvedlačka s dřevěnými prstenci, kterou se čokoláda napěnila. Zda měli Stritzlovi takovou konvici, nevím, ale čokoládu popíjeli ze čtyř tmavých porcelánových šálků s miskami.

Voda v nápoji se také mohla nahradit mlékem s rozmíchaným vaječným žloutkem. Někteří čeští labužníci si do čokolády namáčeli piškot (biscuit či biscot, dvakrát pečené, tvrdé trvanlivé pečivo).

Čokoláda se měla konzumovat dopoledne v množství jednoho až dvou šálků. Měla posilovat plíce a hlas, léčit kašel a astma, úbytek, kurdeje, katary, atrofie, svrab, pomáhat při syfilidě, podagře a bloudivé artritidě. Zevně se aplikovala k léčbě hemoroidů. Podle dobových představ způsobovala blokace v oblasti jater, a proto nebyla vhodná pro chudokrevné dívky, osoby s nedostatkem pohybu a s nadváhou. Meisner varoval, že pravidelné pití čokolády může vést ke vzniku močových kamenů, epilepsii, křečím, kolikám a bolestem hlavy.

ČAJ PRO TĚŽCE DUŠEVNĚ PRACUJÍCÍ

O čaji se zmiňuje ve svém dopise Jan Amos Komenský v prosinci 1657, kdy to byla ještě velmi exotická poživatina. Obchodovat s ní začala anglická Východoindická společnost až v roce 1669.

Meisner doporučoval čínský způsob pro přípravu méně kvalitního černého i lepšího zeleného, tj. císařského čaje. Na dva šálky se do kotlíku vroucí vody vhodilo asi 3,5g lístků a kotlík se ihned sejmul z ohně. Nápoj se nechal čtvrt hodiny odpočívat pod pokličkou, až listy klesly ke dnu a voda se důkladně probarvila. Nálev se rozlil do porcelánových nebo fajánsových misek. Do šálku se mohl přidat cukr o objemu lískového oříšku, případně si požítkař cukr vložil do úst a nápoj srkal přes něj.

Čaj Stritzlovi uchovávali v mosazných pikslách (nikoliv olověných nebo plechových) a na jeho přípravu používali mosaznou okrouhlou konvici, pravděpodobně pro dvě osoby. Na vaření „*thé*“ měli ještě dvě měděné konvice, zřejmě dobovou literaturou doporučované měděné kulovité čajové kotlíky s hubičkou a držadlem na ohřívání vody. Dále měli tři čajové konvice vyrobené z cínu. Není jasné, které šálky na čaj používali.

Meisner považoval čaj především za lék schopný potlačovat spánek, proto ho doporučoval lidem těžce duševně pracujícím. Měl být prevencí proti močovým kamenům, léčit bolest hlavy, katary, výtok z očí, hleny na prsou a astma, kdy se měl podávat s mlékem, mírnil

žaludeční slabost a střevní koliky. Účinkoval na kocovinu a při chorobách hlavy a mozku. Přílišné pití čaje však mohlo podle Meisnera vyvolat trávicí potíže a bolesti břicha.

DLOUHÁ PIKSLA NA KUŘÍCÍ TABÁK

Stejně jako mnozí muži jeho doby se hormistr Stritzl zřejmě rád oddával konzumaci tabáku. Měl dlouhou pikslu na „*kuřící tabák*“, kropítko a plechové „*točící struhátko na tabák*“. Sušené tabákové listy mírně navlhčil, a tak byly tvárnější. Pak je co nejpevněji stočil do ruličky, aby se mu tenká vlákna nařezaná struhátkem nesypana. Jemná vlákna obsahující nikotin se šňupala - vdechovala nosem. Hormistr tabák podle všeho i kouřil, ale žádná dýmka, ani špička do jeho pozůstalosti zapsána nebyla.

Dnes nám to přijde neuvěřitelné, ale i konzumace popsaných poživatin v hormistrově domácnosti a salonu byla projevem nástupu moderní společnosti, v níž byla privilegovaná urozenost člověka založená na původu pozvolna nahrazována úctyhodností vycházející z morálního statusu.

■ Věra Smolová

SOA v Praze - SOkA Příbram

KALENDÁRIUM

3. listopadu 1935

Sportovní klub Příbram sehrál přátelský zápas se Sportovním klubem Most, vedoucím týmem I. třídy severočeské župy. SK Most vyhrál 5:1. Mužstvo Příbrami bylo v Mostě velmi dobře přijato a jako památku získalo 11 jubilejních odznaků SK Most.

4. listopadu 1895

Na haldě poblíž Anenských prejtoven na Březových Horách se konala zkouška zajištění bezpečnosti šachet při požáru. Hornímu závodu byla nabídnuta nová směs pro impregnaci dřeva. Podle výrobce by dřevo v případě požáru nemělo hořet. V haldě byly zřízeny dvě pokusné 9m hluboké jámy. Obě byly vydrveny, obezděny a opatřeny ventilačním kanálkem jako v opravdové šachtě. Na dně jámy zapálila zkušební komise oheň a nechala ho pořádně rozdmýchat. Zkouška ukázala, že dřevo impregnované hořelo stejně jako neimpregnované. Nový prostředek by horníky v případě požáru neochránil.

5. listopadu 1905

Spolek Jungmannovo nadání po změně svých stanov rozšířil okruh podpory kromě chudých studentů gymnázia i na žáky příbramské státní realky.

7. listopadu 1925

Příbramskému publiku se znovu představil houslový umělec Roman Wiśata, žák Otakara Ševčíka. Do programu zařadil skladby Fibicha, Mozarta či Paganiniho. Na klavír mladého umělce doprovázel hudební skladatel Emil Němeček.

16. listopadu 1915

Členové příbramského Sokola v prostorách sokolovny uctili 50. výročí smrti Jindřicha Fügnera. Před bustou jednoho ze zakladatelů Sokola nastoupili do půlkruhu a vyslechli si slavnostní projev. Po sborovém „*Na zdar!*“ se členové rozešli.

19. listopadu 1775

Pražský arcibiskup Antonín hrabě Příchovský z Příchovic ustanovil svatohorským administrátorem kněze řádu theatinů Jáchyma hraběte Čejku z Olbramovic, který byl povýšen na osobního probošta. V nebezpečí smrti směl na Svaté Hoře zapotřovat a pohřbívat tam zemřelé osoby ve svatohorské kryptě bez svolení příbramského děkana.

23. listopadu 1945

Byla uzavřena československo-sovětská mezivládní dohoda o rozšíření těžby rud obsahujících radium a jiné radioaktivní prvky a o jejich dodávkách výhradně do SSSR, což mělo na Příbramsku řadu let konkrétní dopad při dobývání zdejšího uranového ložiska.

24. listopadu 1785

Aby se město Příbram zbavilo dluhu na daních, prodalo obecní městský dvůr v Lazci Jakubu Hubáčkovi.

■ Tereza Pruchová

Státní oblastní archiv v Praze - Státní okresní archiv Příbram

Město pronajme

- prostor o celkové výměře 76 m² budovy č. p. 537, ulice Bratři Čapků v Příbrami VII, která je součástí pozemku p. č. st. 1165 v k. ú. Březové Hory;
- místnost o celkové výměře 14 m² v 1. podzemním podlaží vlevo v budově bez č. p./č. e., stavbě občanského vybavení, která je součástí pozemku parc. č. st. 573/2 v k. ú. Březové Hory a nachází se ve 2. pavilonu v levé části areálu v Příbrami VII, Žežická ul. č. p. 193;
- objekt o zastavěné ploše 286 m² budovy č. p. 142, ul. Školní v Příbrami VIII, která je součástí pozemku p. č. 4239/18 v k. ú. Příbram;
- místnost o celkové výměře 53,33 m² v 1. nadzemním podlaží v levé části budovy č. p. 400 v ul. Legionářů v Příbrami VII, která je součástí pozemku p. č. st. 1306 v k. ú. Březové Hory.
- vývěsní skříňku, umístěnou v Riegrově ulici v Příbrami I, na pozemku p. č. 648/19 v k. ú. Příbram.

Více informací na úřední desce (elektronicky: edeska.pribram.eu/eDeska).

Město dále nabízí ke krátkodobému pronájmu:

další i započatá hodina 200 korun. Cena za úklid činí 850 korun.

Žežická 193, nájemné činí 185 korun za každou i započatou hodinu. Ceny jsou včetně DPH.

Bližší informace poskytne Jana Vašková (Odbor správy majetku) - jana.vaskova@pribram.eu, 318 402 521.

Jak posílit kybernetickou bezpečnost

Říjen byl měsícem kybernetické bezpečnosti. Osvěta je nejlepší obranou před různými kyberútoky, na nástrahy kyberprostoru je potřeba neustále upozorňovat. Lidé se mohou hravou formou v podobě testu [kyber-test.cz](https://www.kyberneticka.cz) naučit, jak nenaletět podvodníkům. Na odkaze bezpecnapribram.cz/kyberkriminalita si mohou pro změnu prohlédnout aktuální formy podvodných obrázků lákajících na investování nebo podvržené e-maily zasláné od různých bank nebo přepravních společností.

Starší žena skočila na lep podvodníkům, údajným finančním poradcům, se kterými komunikovala přes WhatsApp kvůli investování. Stala se jejich tzv. bílým koněm. Nechala se přesvědčit ke stažení aplikace HopToDesk, což je však aplikace pro vzdálené ovládání počítače pomocí funkce sdílení plochy. Na bankovní účet dané ženy pak přišlo celkem sedm plateb ve výši přesahující půl milionu korun, kdy finanční prostředky okamžitě byly přeposlány na jiné účty. Nyní je žena podezřelá ze spáchání přečinu legalizace výnosů z trestné činnosti z nedbalosti.

V poslední době podvodníci zneužívají platební karty novým způsobem. Od skimmingu, tedy kopírování platební karty při výběru z bankomatu, přešli k sofistikovanějšímu podvodu. Falešný bankéř zavolá oběti s tím, že někdo napadl její účet nebo si chce na ni sjednat úvěr, a je nutné okamžitě zablokovat platební kartu před zneužitím. Poté zašle tzv. link, kde oběť vyplní bezpečnostní údaje o své osobě, bohužel i PIN platební karty. Následně je „bankéřem“ instruována k přiložení platební karty ke svému mobilnímu telefonu, který je kvůli stažení linku schopen kartu načíst. V danou chvíli už stojí někde u bankomatu vybířící a ze zkopírované platební karty vybírá peníze.

Je důležité dodržovat tato pravidla, abychom se nestali terčem podvodníků:

- nikdy nepřecházejte např. do internetového bankovníctví přes odkazy zasláné v e-mailech či SMS zprávách;
- nikdy nepotvrzujte platbu, kterou sami neprovádíte;
- nikdy neprozrazujte potvrzovací kódy z SMS zprávy;
- nikdy nejednejte dle nesmyslných pokynů, jako je např. vklad na údajně zabezpečený účet;
- nikdy neinstalujte neznámé aplikace do telefonu či počítače.

■ **Monika Schindlová**
Policie ČR Příbram

Vážení čtenáři, přinášíme vám pranostiku na listopad. Tajenka ze zpravodaje 10/2025: Počasí o svatě Alžbětě povídá, jak bude v létě. Knihu vyhrává Kateřina Stehlíková. Kniha je připravena v redakci k vyzvednutí.

Vyluštěnou tajenku můžete poslat e-mailem na adresu: kahan@pribram.eu. Čtenář/ka, jehož/jejíž správně vyluštěná tajenka bude doručena jako 14. v pořadí, od nás dostane pěknou knihu.

NÁMĚSTÍ T. G. MASARYKA

30. 11. 15.00 Zahájení adventu

DVOŘÁKOVO NÁBŘEŽÍ

1. 11. 8.00–12.00 Farmářské trhy
15. 11. 8.00–12.00 Farmářské trhy

NÁMĚSTÍ T. G. MASARYKA 121

5. 11. 16.00 Zasedání ZM Příbram

DIVADLO A. DVOŘÁKA – VELKÁ SCÉNA

1. 11. 19.00 Dokonalá svatba
3. 11. 19.00 Splašené nůžky
4. 11. 19.00 Ostře sledované vlaky
5. 11. 19.00 Karel Svoboda – Téma na román
6. 11. 19.00 Past na myši
7. 11. 19.00 Velká bankovní loupež
9. 11. 19.00 Divadelní únikovka
11. 11. 19.00 Válka Roseových
14. 11. 16.00 Sylvie
17. 11. 19.00 Pustte mě ven!
18. 11. 17.00 Z lesa a louky
19. 11. 19.00 Pes baskervillský
21. 11. 19.00 Balada pro banditu
23. 11. 15.00 O perníkovém srdci a čarod. knize
24. 11. 19.00 Martin Hranáč Crazy Show
25. 11. 19.00 Kdyby tisíc klarinetů
26. 11. 17.00 Pes baskervillský
27. 11. 19.00 Základy
29. 11. 20.00 Vděk
30. 11. 19.00 Big Band hraje pro Charitu

DIVADLO A. DVOŘÁKA – KINO

1. 11. 16.00 Cukrkandl
1. 11. 19.00 Dracula: Příběh lásky
2. 1. 16.00 Nepela
6. 11. 19.00 Milion
7. 11. 17.00 Myši v akci: Vánoční past
7. 11. 20.00 Predátor: Nebezpečné území
8. 11. 16.00 Pohádky po babičce
8. 11. 19.00 Predátor: Nebezpečné území – 3D
9. 11. 16.00 Milion
11. 11. 16.00 Kouzlo derby
11. 11. 19.00 Die My Love
13. 11. 19.00 Běžící muž
14. 11. 17.00 Bubák
14. 11. 20.00 Mlátička
15. 11. 16.00 Severní pohádka
15. 11. 19.00 Podfukáři 3
16. 11. 16.00 Gábinin kouzelný domek ve filmu
*V čase uzávěrky není další program kina
k dispozici, aktualizovaný je na webu.*

DIVADLO A. DVOŘÁKA – ESTRÁDNÍ SÁL

1. 11. 12.00 Festival Muzika Příbram 2025
3. 11. 19.00 Techtle mechtle – Speciální narozeninová show
14. 11. 19.30 Horkýze Slíže & Cocotte Minute Tour 2025
22. 11. 9.00 Mint market
27. 11. 19.00 Ivan Mládek & Banjo Band
30. 11. 19.30 Janek Ledecký – Vánoční koncert

DIVADLO A. DVOŘÁKA – D-KLUB

8. 11. 17.00 Němé grotesky
10. 11. 19.00 Spojené arabské emiráty a jemenská Sokotra
13. 11. 19.00 Z dějin příbramských domů
14. 11. 19.00 Kavárna U Nulté hodiny s Dagmar Jandovou
19. 11. 19.00 Tajuplná Indonésie
21. 11. 19.00 Kavárna U Nulté hodiny s Tatianou Medveckou
22. 11. 18.00 Jarek
26. 11. 19.00 Zločiny konce monarchie
28. 11. 19.00 Z historie hornictví na Příbramsku

DIVADLO A. DVOŘÁKA – FOYER

22. 11. 14.00 Prohlídka divadla

SVATÁ HORA

1. 11. Slavnost Všech svatých
1. 11. 15.00 Malé filmové exercicie
2. 11. Památka všech věrných zemřelých
12. 11. 17.00 Kytarová přehlídka
22. 11. 15.00 Malé filmové exercicie
30. 11. 1. adventní neděle

KOSTEL SV. JAKUBA

2. 11. 19.00 Příbramská filharmonie:
Mozartovo Requiem

KNIHOVNA JANA DRDY

3. 11. 17.00 Svědectví starého zákona. 2. část přednášky Hany Tonzarové
4. 11. 17.00 Krásy Česka: Nymbursko. Vyprávění o cestování
10. 11. 18.00 Knihovnický kvíz
11. 11. 17.00 Around Iceland. Cestovatelská přednáška Františka Maška
12. a 26. 11. 15.00 Digitální odysea. Kurz práce s chytrým telefonem pro mírně pokročilé 65+
14. 11. 10.00 Ověřování informací hrou. Workshop pro starší a pokročilé
18. 11. 17.00 Dějiny umění: Renesance. Přednáška Jany Froňkové
19. 11. 17.00 Mauricius aneb pekelná jízda tropickým rájem. Cestovatelská přednáška Jana Hotovéhoho
20. 11. 8.30 Brain&Breakfast v Křižáku. Richard Krajník: Jak postavit firmu na 500 let, kde se platí stromy?
24. 11. 16.30 Setkání genealogů
25. 11. 8.30 a 10.00 BookStart: Frank a Želvička. Setkání pro nejmenší
25. 11. 18.00 Z blondýny zubařkou. Besídka s Hedvikou Kaplánovou
30. 11. 13.00–16.00 Den pro dětskou knihu

STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV

26. 11. 17.30 150. výročí zavedení železnice v Příbrami – přednáška Ondřeje Švandelíka

GALERIE FRANTIŠKA DRTIKOLA

Do 16. 11. Rastry, stíny, objemy – výstava fotografií Ondřeje Přibyla a soch Jakuba Grece
15. 11. 15.00 Výtvarná dílna pro děti

PAMÁTNÍK VOJNA LEŠETICE

17. 11.–31. 12. Výstava 17. listopad 1939 a 1989 na Příbramsku

JUNIOR KLUB

2. 11. Minidisco
7. 11. Jaroslav Hutka
15. 11. Mad Hall – Techno Edition
19. 11. Monika Benešová: Cesta na Mount Everest. Přednáška

PB BOWLING BAR NA CHMELNICI

1. 11. Vasilův rubáš

SENIOR POINT PŘÍBRAM

4. 11. Výuka tance: country
4. 11. Turnaj v bowlingu
4. 11. Seniorská akademie 3.
13. 11. Právní poradna
10. 11. Herci a slavné osobnosti (ne)právem souzené
11. 11. Turnaj v bowlingu
12. 11. Seniorská akademie – 3. ročník
12. 11. Výcházka: Lešetice – Vojna – Alej svobody – Žežice
14. 11. Seniorská akademie – 1. ročník
18. 11. Výuka tance: country
18. 11. Turnaj v bowlingu
19. 11. Vánoční aranžmá
20. 11. Výlet: Karlovy Vary a „Vánoční hrad“
21. 11. Seniorská akademie 2.

24. 11. Informační schůzka
25. 11. Turnaj v šípkách
25. 11. Jak na chytrý telefon a tablet
28. 11. Seniorská akademie 1.

FIT SENIOR – KLUBOVNA NA PŘÍKOPECH 103

3. 11. 10.00 Parkinson klub
4. 11. 9.30 Klub Makovička
9. 11. Komentovaná vycházka Beroun
11. 11. 9.00 Kurz keramiky – Točirna 1/2
12. 11. 9.30 Mezigenerační tvoření v GFDP
18. 11. 9.30 Klub Makovička
18. 11. 13.00 Pletačky – adventní věnec
20. 11. 11.15 Logopedie Parkinson klub
21. 11. 10.00 Zpívání s kytarou
24. 11. 9.30 Mezigenerační workshop v GFDP
25. 11. 9.00 Kurz keramiky – Točirna 2/2
29. 11. Břežnice jinak – výlet s průvodcem

FIT SENIOR – KLUBOVNA ŽEŽICKÁ 19

4. 11. 13.00 Pletačky
5. 11. 15.00 Šachový klub
7. 11. 10.00 Zpívání s kytarou
10. 11. 9.00 Kulinářské dopoledne – podzimní menu
11. 11. 9.30 Mozkogym I.
11. 11. 13.00 Pletačky – vyšívání záložka
12. 11. 9.30 Mozkogym II.
14. 11. 10.00 Taneční terapie
19. 11. 9.00 Pečení perníčků
19. 11. 15.00 Šachový klub
25. 11. 9.30 Mozkogym I.
25. 11. 13.00 Pletačky – adventní věnec
26. 11. 9.30 Mozkogym II.
28. 11. 10.00 Taneční terapie

KLUB ZDRAVÍ

12. 11. 17.30 Vezmi štěstí do svých rukou

SPORTOVNÍ HALA – VOLEJBAL

6. 11. 18.00 Trox Příbram × Fatra Zlín
15. 11. 18.00 Trox Příbram × VK Dukla Liberec
29. 11. 18.00 Trox Příbram × Kladno volejbal cz

SPORTOVNÍ HALA

5. 11. Fotbalový turnaj žáků O pohár starosty

STADION NA LITAVCE

7. 11. 16.30 FK Příbram × FK Viktoria Žižkov

ZIMNÍ STADION

II. liga mužů

5. 11. 18.30 HC Baník Příbram × HC Děčín
15. 11. 17.00 HC Baník Příbram × SK Kadaň
22. 11. 17.00 HC Baník Příbram × HC Stadion Vrchlabí

Extraliga žen

16. 11. 12.00 HC Příbram × HC Roudnice n. L.
29. 11. 14.30 HC Příbram × HC 2001 Kladno

DNY OTEVŘENÝCH DVEŘÍ NA SŠ

4. 11. 15.30–17.00 SPŠ a VOŠ Příbram
12. 11. 13.30–16.30 SŠ PCG Příbram
19. 11. 8.00–14.30 OU, PrŠ Příbram
20. 11. 11.00–17.00 OA a VOŠ Příbram
20. 11. 11.00–17.00 SOŠ a SOU Dubno
2. a 3. 12. 8.00–16.00 SPŠ a VOŠ Příbram (Dny techniky)
3. 12. 8.00–12.00 Gymnázium
3. 12. 13.30–16.30 SŠ PCG Příbram
6. 12. 9.00–12.00 SOŠ a SOU Dubno
6. 12. 10.00–12.00 SPŠ a VOŠ Příbram
17. 12. 8.00–14.30 OU, PrŠ Příbram
18. 12. 9.00–16.30 SZŠ a VOŠ Příbram (Den pro zdravý životní styl)
8. 1. 15.30–17.00 SPŠ a VOŠ Příbram
10. 1. 9.00–12.00 SOŠ a SOU Dubno
17. 1. 8.00–12.00 Gymnázium
17. 1. 9.00–12.00 OA a VOŠ Příbram

Divadlo A. Dvořáka Příbram

Vánoce v divadle

Den plný pohádek, výroby vánoční dekorace, živé hudby, koled a dárků

14. 12. 2025

10:00–17:00

Vstupné 150 Kč | Prodej vstupenek na místě

NORICAN
Shaping Industry

GENERÁLNÍ PARTNER

TROX

SENO
SPOL. S R.O.

Seyfor

HLAVNÍ PARTNER

STED

Středochrástský kraj

STP MĚSTO PŘÍBRAM

WWW.VYKUPKOVU.EU

OBECNICKÁ 365, PŘÍBRAM IV
(NAD PNEUSERVISEM - U KOLEJÍ)

Po - Pá: 7:00 - 17:00 hod.

So: 7:00 - 14:00 hod.

tel.: 778 055 083

STŘELTE SVŮJ ODPAD